

”He didn’t pull the trigger on himself”

- Rasismin kuvaus Angie Thomasin *The Hate U Give* -teoksessa ja rasismi nykyajan Yhdysvalloissa

Helly Ahlqvist
Jyväskylän yliopisto
Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos
Kirjallisuuden kandidaatintutkielma kevät 2018
Ohjaaja: Risto Niemi-Pynttari
Opponentti: Tiia Peltonen

Sisällys

Johdanto	3
2 Teoria ja metodi	4
2.1 Tutkimusmetodi ja hypoteesit	4
2.2 Rasismin käsite ja historia Yhdysvaltalaisessa kontekstissa	5
2.2.1 Rasismin käsite ja orjuuden historia.....	5
2.2.2 Jim Crow -lait	7
2.2.3 Huumeiden vastainen sota ja massavangitseminen	10
3 <i>The Hate U Give</i> -teoksen fiktiivisen maailman faktapohja	14
3.1 Teoksen esittely	14
3.2 Rodullinen profilointi ja poliisiväkivalta.....	15
3.3 Median vaikutus ja puhutavat	18
3.4 Protestit.....	25
3.5 Black Lives Matter -liike	30
4 Lopuksi	33
Lähteet	35

Johdanto

Tässä kandidaatintutkielmassani johdatan lukijan tutkimaan kanssani rasismien kuvausta Angie Thomasin *The Hate U Give* -teoksessa (2017) sekä rasismia nykyajan Yhdysvalloissa. Viittaan kirjaan jatkossa lyhenteellä *THUG*. Rasismien kuvaus perustuu afroamerikkalaiseen käsitykseen rasismien synnystä ja historiasta sekä nykyajan kokemuksista. Siksi en tuo tässä tutkielmassa esille valkoihoisen ihmisen kokemusta. Vertailen rasismien kuvausta fiktiivisessä teoksessa Yhdysvaltojen todellisiin rotukysymyksiin ja tilanteisiin, joissa rotu on ollut ratkaiseva tekijä. Tällaisia tilanteita ovat olleet esimerkiksi ennakkoluulojen aiheuttama afroamerikkalaisten profilointi sekä poliisiväkivallan käyttö. Rodullinen profilointi ja poliisiväkivalta saavat myös *THUG*-teoksen päätapahtumat liikkeelle. Tutkimuskysymyksiä on kaksi: Miten rasismi kuvataan Angie Thomasin fiktiivisessä nuortenaikuisten teoksessa? Millaisia yhtäläisyyksiä fiktiivisten tapahtumien välillä on todellisiin tilanteisiin verrattuna Yhdysvalloissa?

Kysymykset rodusta ja rasismista Yhdysvalloissa ovat kiinnostaneet minua jo muutaman vuoden ajan. Ensimmäinen askel tämän kandidaatintutkimuksen aiheen valintaan tuli siskoni kautta, joka on ollut kirjeenvaihdossa yhdysvaltalaisen afroamerikkalaisen kuolemaantuomitun, Moyon, kanssa vuodesta 2014 lähtien. Vuonna 2016 siskoni järjesti Moyon taiteesta taidenäyttelyn Helsingissä, nimeltään Buddhas on Death Row (Buddhas on Death Row, 2018). Moyo kirjoitti taidenäyttelyä varten kirjeen elämänsä vaiheista 2001-vuodesta lähtien, kun hän astui eristysseleihin odottamaan kuolemantuomiota. Luettuani kirjeen, kiinnostuin seuraamaan aktiivisesti Yhdysvaltojen uutisia, joissa usein mainittiin poliisiväkivalta afroamerikkalaisia kohtaan sekä Black Lives Matter -liike. Kun pääsin lukemaan Angie Thomasin *THUG*-teoksen vuoden 2017 lopussa, en voinut olla miettimättä Yhdysvalloissa tapahtuvia rotuun liittyviä epäoikeudenmukaisuuksia. Ne ovat tulleet esille esimerkiksi afroamerikkalaisten nimistä, joista on tullut vuosien varrella hashtageja sosiaalisessa mediassa heidän kohdattuaan poliisiväkivaltaa. Tällaisia henkilöitä ovat olleet esimerkiksi Eric Garner, Michael Brown Jr. sekä Tanisha Anderson (Buzzfeed, 2015).

Esittelen tutkielmassa ensin tutkimusmetodia sekä hypoteesit. Tuon esille myös rasismien käsitettä yhdysvaltalaisessa kontekstissa sekä historiaa, joka on tärkeä huomioida puhuttaessa modernista rasismista. Rasismien historiaa näin valkoihoisena länsimaalaisena on tärkeää käydä läpi, jotta pystyn niin tutkielman kirjoittajana kuin tutkielman lukijanakin ymmärtämään etuoikeutetun asemani sekä tutkielmani merkityksen. Sen jälkeen siirryn *THUG*-teoksen analyysiin käymällä läpi fiktiivisen maailman faktapohjaa esimerkein niin Angie Thomasin teoksesta kuin todellisista tapahtumista Yhdysvalloissa. Pääkäsitteinä analyysikappaleissa toimivat rodullinen profilointi, poliisiväkivalta,

median vaikutus, puhutavat sekä protestit. Analyysin perustan näkökulmasta rasismin historia on myös tärkeä, jotta ymmärrän niin *THUG*-teoksen lähtökohdat sekä yhdysvaltalaisen yhteisön toimintaa. Tuon analyysin lopussa lisäksi esille Black Lives Matter -liikkeen, joka inspiroi Angie Thomasia kirjoitusprosessin aikana.

Angie Thomasin teoksesta ei ole tehty aikaisempia akateemisia tutkimuksia, vaikka rasismi ei olekaan tutkimuksen kohteena uusi aihe. Esimerkiksi Eija Niemi tutki kandidaatityössään vuodelta 2014 *Ei-amerikkalaisen mustan hybridisyys Adichien romaanissa Americanah* hybridisyyttä, identiteettiä ja rasismia. Tommi Mäkinen tutki omassa kandidaatintyössään *The N-bomb: A study of attitudes towards English and Finnish terms that refer to black people* (2009) minkälaisia konnotaatioita liitetään tummaihoisiin ihmisiin viittaaviin sanoihin.

2 Teoria ja metodi

2.1 Tutkimusmetodi ja hypoteesit

Tutkin tässä kandidaatintyössä siis yhtäläisyyksiä *THUG*-teoksen sekä todellisten tapahtumien välillä Yhdysvalloissa ja miten rasismia kuvataan fiktiivisessä teoksessa. Tutkimusmetodina käytän kaunokirjallisen *THUG*-kirjan lähilukua sekä empiiristä lähestymistapaa nojaten argumenttini asiaa käsitteleviin lähdeteoksiin, aiempiin tutkimustietoihin sekä afroamerikkalaisten kokemuksiin Yhdysvalloista. Keskeisiä käsitteitä tässä tutkimuksessa ovat rasismi, rotu, ennakkoluulot, poliisiväkivalta ja rodullinen profilointi.

Lähdeteoksina käytän Michelle Alexanderin teosta *The New Jim Crow: Mass Incarceration in the Age of Colorblindness* (2012), joka ilmentää värisokeuden aikaa Barack Obaman presidentiksi valinnan jälkeen. Värisokeus tässä yhteydessä tarkoittaa sitä, että ihmiset eivät näe ihon väriä vaan ainoastaan ihmisiä. Alexander osoittaa, että rodullinen kastijärjestelmä ei ole päättynyt Yhdysvalloissa vaan se on ainoastaan ottanut uuden muodon. Jim Crow -lakien, eli rotusyrjintälakien, päätyttyä silti huimaava määrä afroamerikkalaisia, toisen luokan kansalaisia, on vangittuna rikosoikeusjärjestelmään. Alexander todistaa, että harventamalla afroamerikkalaisten miesten yhteisöä, Yhdysvaltojen rikosoikeusjärjestelmä toimii nykyaikaisena rotuvalvontajärjestelmänä, vaikka se muodollisesti noudattaa värisokeuden periaatteita.

Toinen lähdeteokseni on Beverly Daniel Tatumin *“Why Are All The Black Kids Sitting Together in the Cafeteria?”: And Other Conversations About Race* (2017) -kirja, joka käsittelee rasismin psykologiaa. Tatum osoittaa kirjassaan, että rodullisista identiteeteistä suoraan puhuminen on välttämätöntä, jotta kommunikointi rodullisten ja etnisten erojen kautta olisi mahdollista. Tatum

käsittelee teoksessaan muun muassa rodun identiteettiä sekä eri rotujen ymmärtämistä valkoihoisten näkökulmasta.

Kolmas ja viimeinen lähde teokseni on Patrisse Khan-Cullorsin ja Asha Bandelen *When They Call You a Terrorist: A Black Lives Matter Memoir* (2018) -teos, joka käsittelee kansalaisoikeusliikkeen perustamista. Se vaatii oikeutta kaikille ja vastaa kysymykseen mitä tarkoittaa olla afroamerikkalainen nainen. Patrisse Khan-Cullors on kokenut afroamerikkalaisena ennakkoluuloja ja vainoa lainvalvojen taholta. Hän kirjoittaa valkoisten etuoikeudelle suunnitellun rikosoikeusjärjestelmän kautta perusteettomasta rotuprofiloinnista sekä poliisiväkivallasta. Tästä kaikesta sai alkunsa Black Lives Matter -liike, joka vaatii viranomaisten vastuuvollisuutta. On väärin sulkea silmät epäoikeudenmukaisuudelle, jota afroamerikkalaiset ja muut värilliset joutuvat kokemaan Yhdysvalloissa. Black Lives Matter -liikkeen jäsenet on kuitenkin leimattu terroristeiksi ja uhkaksi Yhdysvalloille. Kansalaisoikeusliike ja Martin Luther Jr. leimattiin 1960-luvulla samoin perustein uhaksi (DuVernay, 2016).

Tutkielmani ensimmäinen hypoteesi on, että *THUG*-teoksessa esiintyvien rotukysymyksiin liittyvien tapahtumien ja todellisten tapahtumien välillä on yhtäläisyys. Toinen hypoteesini on, että rasismin historia näkyy ja vaikuttaa edelleen niin *THUG*-teoksessa kuin todellisessa arjessa. Oletan näin löytäväni samankaltaisuuksia niin fiktiivisestä teoksesta kuin reaali maailmastamme pohjaten löytöni Yhdysvaltojen historiaan ja 2000-luvun tapahtumiin.

2.2 Rasismin käsite ja historia Yhdysvaltalaisessa kontekstissa

2.2.1 Rasismin käsite ja orjuuden historia

Punainen Risti määrittelee rasismin seuraavasti:

Rasismi käsitteenä tarkoittaa oletetun ihmisryhmän arvottamista esimerkiksi etnisen alkuperän, ihonvärin, kansalaisuuden, kulttuurin, äidinkielen tai uskonnon perusteella alempiarvoiseksi kuin muut ihmisryhmät. Rasismi on siis ihmisryhmän tai sen jäsenen ihmisarvon alentamista. (Punainen Risti, 2018)

Tämä on ehkä yksinkertaisin ja ymmärrettävin tapa selittää rasismi. Kun rasismia tarkastelee yhdysvaltalaisesta kontekstista, vastaan tulee David Wellmanin määritelmä rasismista. Monet käyttävät termejä ennakkoluulo ja rasismi toistensa synonyymeinä. Wellman kuitenkin määrittelee rasismin yksinkertaisesti rotuun perustuvana etuusjärjestelmänä. (Tatum, 2017, 87) Hän perustelee määritelmänsä sillä, että valkoiset puolustavat omaa rodullista etuaan, esimerkiksi pääsyä parempiin kouluihin, asuntoihin ja työpaikkoihin, vaikka he eivät omaksuisikaan avoimesti ennakkoluuloista

ajattelua. Tämä johtuu siitä, että rasismia ei pysty selittämään pelkästään ennakkoluuloilla. Wellmanin määritelmä on hyödyllinen myös siksi, että se antaa meille mahdollisuuden nähdä rasismia, kuten minkä tahansa muun sorron muodon, muutenkin kuin ainoastaan ihmisten henkilökohtaisena ideologiana, joka perustuu rotusyrjintään. Kyse on järjestelmästä, johon liittyy kulttuurisia viestejä, institutionaalisia menettelytapoja sekä käytänteitä ja yksilöiden omia uskomuksia ja tekoja. Yhdysvaltalaisessa kontekstissa tämä järjestelmä toimii selkeästi valkoisten eduksi ja värillisten haitaksi. (Tatum, 2017, 87)

Rasismia ja rotukastijärjestelmän juuret ovat syvällä Yhdysvaltojen yhteiskuntarakenteessa. Huomionarvoista on, että rotu on sosiaalinen rakenne. Biologit sanovat, että ainoa merkittävä rodullinen kategoria on ihmiskategoria. Rodun on esimerkiksi määritelty tarkoittavan ryhmää, joka on sosiaalisesti määritelty, mutta perusteltu fyysisillä kriteereillä, kuten ihon värillä ja kasvojen piirteillä. Rodun käsite on siksi melko uusi. (Tatum, 2017, 96)

Viime vuosikymmenten aikana, suurilta osin eurooppalaisesta siirtomaavallan vaikutuksesta, maailman ihmiset on luokiteltu rodun mukaan. Amerikassa rodun idea kehittyi keinoksi hyväksyä orjuus, kuten myös alkuperäiskansojen tuhoaminen. Samalla valkoiset julistivat vapauden ihanteita uusissa siirtomaissa. Siirtomaavallan vielä kehittyessä, siirtokunnat olivat suhteellisen pieniä. Velkaorjuudella turvattiin halpa työvoiman saatavuus. Kun plantaasit laajenivat, etenkin tupakan ja puuvillan viljely, kysyntä kasvoi sekä työvoimasta että maa-alueista. Hyökkäyksien ja valloitusretkien avulla tyydyttiin tarvetta suurempiin maa-alueisiin. Alkuperäiskansat muodostivat kuitenkin kasvavan esteen valkoiselle eurooppalaiselle edistykselle aiheuttaen yhä kielteisemmän kuvan alkuperäiskansoista kirjallisuudessa ja lehdistössä. (Alexander, 2012, 23)

Sosiologit Keith Kilty ja Eric Swank ovat tutkimuksissaan todenneet, että raakalaisten ja villien ihmisten eliminoiminen ei ole niin suuri moraalinen ongelma, kuin ihmisten eliminoiminen. Tämä johti siirtoma-aikana alkuperäiskansojen näkemisen vähempiarvoisena rotuna, sivistymättöminä raakalaisina, antaen näin oikeutuksen alkuperäiskansojen tuhoamiselle. Koska alkuperäiskansalaisheimot olivat vahvoja ja kykeneviä taistelemaan vastaan, heidät nähtiin sopimattomina orjatyöhön. Näin viljelysmaiden omistajat halusivat löytää muuta, vaihtoehtoja vapaata työvoimaa. He näkivät afrikkalaiset, jotka olivat suhteellisen voimattomia siirtomaavallan aikana, ihanteellisina orjiksi. Näin syntyi afrikkalaisten järjestelmällinen orjuutus, sekä heidän lastensa kasvattaminen orjuuteen. (Alexander, 2012, 24)

1770-luvun puoliväliin mennessä joukkovelkakirjoilla toimiva työvoima oli muuttunut rodulliseksi orjuuteen perustuvaksi kastijärjestelmäksi. Afrikkalaisten alempiarvoinen asema oikeutettiin

tummaihoisuudella ja sivistymättömyydellä. Sanottiin, että heiltä puuttui älykkyyttä sekä ihmisille ominaisia ominaisuuksia, samoin kuin punaihoisilta alkuperäiskansalaisiltakin. Valkoisen ylivallan käsite rationalisoi afrikkalaisten orjuuden samalla, kun valkoiset pyrkivät muodostamaan uuden kansakunnan, joka perustuu jokaisen tasa-arvoon, vapauteen ja oikeudenmukaisuuteen. (Alexander, 2012, 25)

Ajan kuluessa valkoisesta ylivallasta muodostui tietynlainen uskonto. Afrikkalaista rotua edustavat ihmiset nähtiin eläiminä ja valkoiset ihmiset todettiin luonnollisesti ylivoimaisiksi. Valkoisen ylivallan edustajat uskoivat myös, että orjuus oli tummaihoisten omaksi hyväksi. Se auttoi sovittamaan orjuuden ja demokraattisten ihanteiden väliset jännitteet niin sanotussa uudessa maailmassa. Rasismi tässä yhteydessä toimi syvään juurtuneena uskomusjärjestelmänä, joka perustui ”totuuksiin”, joita ei kyseenalaistettu tai epäilty. Syvä usko valkoiseen ylivaltaan oikeutti taloudellisen ja poliittisen järjestelmän, jossa viljelysten omistajat hankkivat maata ja rikkautta muiden ihmisten kokeman julmuuden, kidutuksen ja pakottamisen kautta. Orjuus loppui Yhdysvaltojen sisällissotaan, mutta idea rodusta ja rotukasteista oli edelleen elinvoimainen. (Alexander, 2012, 26)

2.2.2 Jim Crow -lait

Orjuuden lopettaminen loi uuden ongelman etelävaltioiden valkoisten keskuudessa. Sisällissodan jälkeen etelävaltioiden poliittinen ja taloudellinen perusrakenne oli sekaisin. Maanomistajat olivat köyhiä ja valtioiden hallituksia vaivasi sotavelat. Suuria määriä kiinteistöjä ja omaisuutta oli tuhoutunut. Teollisuus oli kuihtunut ja satoja tuhansia miehiä oli kuollut tai vammautunut. Neljä miljoonaa juuri vapautunutta orjaa teki tilanteesta entistä vaikeamman.

Historioitsija C. Vann Woodward kirjoitti vuonna 1955, että ilman orjatyövoimaa, valkoisilla ei ollut enää mekanismia, jolla he olisivat voineet pitää yllä rotuhierarkiaa. Etelän valkoiset uskoivatkin, että uusi rotukontrollin järjestelmä oli tarvittava, mutta ei ollut selvää minkälaisilla laeilla tai käytänteillä se saataisiin aikaiseksi. (Alexander, 2012, 27) Valkoihoiset pelkäsivät entisten orjien nousevan kapinaan huonon asemansa takia, joten tummaihoiset nähtiin yhä useammin uhkaavina ja vaarallisina. Stereotyyppiä nykyään, joiden mukaan afroamerikkalaiset ovat aggressiivisiä ja kurittomia saalistajia, voidaan jäljittää takaisin Yhdysvaltojen sisällissodan jälkeiseen aikaan (DuVernay, 2016).

Yhdeksän etelävaltiota otti käyttöön niin sanotut irtolaisuuslait, joiden perusteella töiden tekemättömyys oli rikos ja tätä lakia sovellettiin etenkin afroamerikkalaisiin. Kahdeksan näistä valtioista sääti myös lakeja tuomituille, mikä mahdollisti vankien vuokraamisen viljelmien omistajille

ja yksityisille yrityksille. Tummaihoisten, yli 18-vuotiaiden, piti myös pystyä todistamaan työllisyytensä jokaisen vuoden alussa, muuten heidät tuomittaisiin rikollisiksi. Irtolaisuuslakien avulla yritettiin luoda uusi pakkotyön järjestelmä. (Alexander, 2012, 28)

Nämä lait ja säädökset kuitenkin kumottiin ja vapautuneita orjia suojaava liittovaltion kansalaisoikeuslainsäädäntö sai aikaan suhteellisen lyhyen, mutta poikkeuksellisen ajan, jolloin afroamerikkalaiset saivat perusoikeuksia. Tämä aika tunnetaan jälleenrakentamisen aikakautena. Tuolloin säädettiin muun muassa perustuslakiin 13:s lisäys, joka kielsi orjuuden. Jälleenrakennuksen aikakausi tarkoitti myös sitä, että vapaiden orjien toimistoa laajennettiin. Se oli virasto, joka oli vastuussa ruuan, vaatteiden, polttoaineiden ja muun avun antamisesta entisille orjille. Samoin etelässä syntyi julkinen koulutusjärjestelmä, jonka ansiosta monet afroamerikkalaiset ja valkoiset saivat mahdollisuuden oppia lukemaan ja kirjoittamaan. (Alexander, 2012, 28–29)

Samaan aikaan monet uudet kansalaisoikeuksia koskevat lait osoittautuivat pitkälti symbolisiksi. Esimerkiksi 15:tä lisäyksestä puuttui ohjeistus, joilla oltaisiin voitu kieltää valtioita asettamasta ehtoja äänioikeudelle vedoten koulutukseen, asumiseen ja muuhun pätevyyteen. Valtiot saivat asettaa äänestysveroja, lukutaidon testauksia ja muita tapoja estää tummaihoisia äänestämästä. Afroamerikkalaisten köyhyys ja väkivallan uhka estivät tummaihoisia vaatimasta oikeuksiaan, jolloin kansalaisoikeudet olivat enimmäkseen harhaanjohtavia. Rotujen erottelu oli alkanut näkyä koko etelävaltioiden kattavana mallina. Etenkin maanomistajat toivoivat palauttavansa valvontajärjestelmän, jolla varmistettaisiin matalapalkkainen ja alistuva työvoima. Tästä kehittyi uusi rodullinen kastijärjestelmä Jim Crow eli rotuerottelu. (Alexander, 2012, 29–30)

Jim Crow syntyi valkoisten paniikista ja vihasta, kun afroamerikkalaiset saivat poliittista valtaa ja aloittivat kehityksensä kohti parempaa sosiaalista ja taloudellista tasa-arvoa. Etelän konservatiivit lupasivat lopettaa jälleenrakentamisen, pyrkivät poistamaan vapaiden orjien toimiston ja kaikki poliittiset välineet, joilla pyrittiin turvaamaan tummaihoisten ylivaltaa. Ku Klux Klan, koki myös uudistumisen ja se vahvisti konservatiivien kampanjaa. KKK teki terroritekoja jälleenrakennushallintoa ja paikallisjohtajia vastaan esimerkiksi pommittamalla, teloittamalla ja väkivaltaisella ahdistelulla. Terroristinen kampanja tuotti tulosta ja liittovaltion hallitus lopetti pyrkimyksensä toteuttaa liittovaltion kansalaisoikeuksia koskevaa lainsäädäntöä. Samalla vapaiden orjien toimiston rahoitus supistettiin niin pieneksi, että viraston toiminta käytännössä loppui. (Alexander, 2012, 30–31)

Jälleen irtolaisuuslakeja ja muita lakeja kehitettiin afroamerikkalaisia vastaan, joissa määriteltiin esimerkiksi kiusanteko ja hävyttömät eleet rikoksiksi. Näiden lakien aggressiivinen täytäntöönpano

avasi valtavat markkinat vankityölle, jossa vankeja annettiin työläisiksi eniten tarjoavalle yksityiselle henkilölle. Kymmeniä tuhansia afroamerikkalaisia pidätettiin mielivaltaisesti tänä aikana, joista monet saivat maksaakseen oikeudenkäyntikulut sekä sakkoja ja vapautuksensa eteen heidän piti tehdä töitä. Koska vangeilla ei ollut keinoja maksaa velkoja, heidät myytiin pakkotyövoimaksi puutavaraleireille, tiilitehtaille, rautateille, maatiloille, viljelyksille ja kymmenille yrityksille koko etelän alueella. Kuolleisuus oli korkeaa, koska yksityisyrittäjillä ei ollut mielenkiintoa huolehtia työntekijöidensä terveydestä tai hyvinvoinnista. Tuomituilla ei ollut merkityksellisiä laillisia oikeuksia eikä tehokasta oikeussuojaa. He olivatkin kirjaimellisesti valtion orjia. (Alexander, 2012, 30–31)

Perustuslain 13:a asetuksella lakkautettiin orjuus, mutta siinä oli myös porsaanreikä:

Neither slavery nor involuntary servitude, except as a punishment for crime whereof the party shall have been duly convicted, shall exist within the United States, or any place subject to their jurisdiction (DuVernay, 2016).

Orjuus oli sallittua rankaisuna rikoksesta. Seuraavan vuosikymmenen aikana tuomittujen määrä kasvoi kymmenen kertaa nopeammin kuin väestön määrä. Tätä voikin kutsua Yhdysvaltojen ensimmäiseksi vankilabuumiksi, ja kuten nykyäänkin, vangit olivat enimmäkseen afroamerikkalaisia. 2010-luvulla, oikeushallinnon tilastojen mukaan joka kolmas nuori musta mies joutuu vankilaan jossain vaiheessa elämäänsä. Samasta tilastosta käy myös ilmi, että valkoisten miesten todennäköisyys joutua vankilaan on yksi 17:tä. (DuVernay, 2016) Rikosoikeusjärjestelmää käytettiin strategisesti pakottaen afroamerikkalaiset takaisin äärimmäisen valvonnan ja sorron piiriin. Se osoittautui taktiikaksi, joka edelleen onnistuu asettamaan afroamerikkalaiset puolustuskyvyttömään asemaan. (Alexander, 2012, 31–32)

Rotuerottelulakeja ehdotettiin, jotta köyhien valkoisten ja afroamerikkalaisten välillä säilyisi rotuja arvottava kuilu. Nämä syrjivät esteet oli suunniteltu kannustamaan alemman luokan valkoisia säilyttämään ylivoimaisuuden tunteensa ja vähentämään monikansallisten poliittisten liittoumien muodostumista. 1900-luvulle siirryttäessä jokaisella etelävaltiolla oli lakeja, jotka kielsivät afroamerikkalaisia äänestämästä ja syrjivät heitä lähes kaikilla elämänaloilla. Rotusyrjintä hyväksyttiin esimerkiksi kouluissa, kirkoissa, asuntomarkkinoilla, töissä, vessoissa, hotelleissa, ravintoloissa, sairaaloissa, orpokodeissa, vankiloissa, hautausmailla ja ruumishuoneilla. (Alexander, 2012, 34–35)

Vuodesta 1944 lähtien rotuerottelulait alkoivat murenemaan korkeimman oikeuden päätöksestä lopettaa pelkästään valkoisten esivaalit ja vuonna 1946 oikeus määräsi, että osavaltioiden välisten

bussien rotuerottelu oli perustuslain vastainen. Rotuerottelulait kuitenkin onnistuivat sopeutumaan muuttuvaan oikeudelliseen ympäristöön ja monet etelävaltioiden kansalaiset uskoivat, että järjestelmä selviytyisi myös tulevista muutoksista. Kun siltä ei enää kuitenkaan näyttänyt, rotuerottelulakien purkamista tukevat ihmiset joutuivat kohtaamaan uuden aallon valkoista terroria. KKK vahvisti itsensä voimakkaaksi terroristijärjestöksi ja sieppasivat, kastroivat, tappoivat ja pommittivat afroamerikkalaisten koteja ja kirkkoja. NAACP-järjestön, eli The National Association for the Advancement of Colored People, johtajia hakattiin ja ammuttiin. 1950-luvulla kansalaisoikeusliike teki tuloaan ja kansalaisoikeusliikkeen johtajat, aktivistit ja edistysellinen papisto järjesti boikotteja, marsseja ja istuntoja vastustaen Jim Crow -järjestelmää. He joutuivat kestämaan paloletkujen vesisuihkuja, poliisikoiria, pommituksia ja hakkaamisia niin valkoisten väkijoukkojen kuin poliisienkin toimesta. (Alexander, 2012, 36–37)

Kansalaisoikeuksia koskeva säädös toteutui vuonna 1964 ja lakkautti virallisesti Jim Crow -syrjintäjärjestelmän julkisissa majoitusliikkeissä, työllisyydessä, äänestämässä, koulutuksessa ja liittovaltion rahoittamista tuista. Äänioikeuslain vaikutus vuodelta 1965 oli vielä laajempi koska afroamerikkalaiset pystyivät sen johdosta osallistumaan aktiivisesti poliittiseen toimintaan. (Alexander, 2012, 38)

Kansalaisoikeusliikkeen jäsenet tulivat entistä huolestuneimmiksi siitä, että ilman suuria taloudellisia muutoksia, suuri osa afroamerikkalaisista pysyisi köyhinä. Siksi kansalaisoikeusliikkeen aktivistit käänsivät huomionsa taloudellisiin ongelmiin, osoittaen, että sosioekonominen epätasa-arvo on vuorovaikutuksessa rasmin kanssa. (Alexander, 2012, 38–39) Vastaukseksi tälle, konservatiiviset valkoiset alkoivat jälleen etsiä uutta rotujärjestystä, joka mukautuisi ajan tarpeisiin ja rajoitteisiin. Tämä prosessi eteni ymmärtämällä, mikä tahansa uusi järjestys olisikaan, sen pitäisi olla muodollisesti rotuneutraali. Se ei voisi pitää sisällään avointa tai selvästi tarkoituksellista rodun syrjintää. Uusi valvonnan järjestelmä oli kuitenkin muotoutunut jo ennen kansalaisoikeusliikettä, kun rotuneutraali kieli oli kehitetty vetoamaan vanhoihin rasistisiin näkemyksiin. Rotuhierarkian kannattajat huomasivat, että he voisivat perustaa uuden rodullisen kastijärjestelmän rikkomatta lakia tai hyväksyttävän poliittisen keskustelun uusia rajoja vaatiessa ”lakia ja järjestystä”. Näin syntyi massavangitsemisen aikakausi. (DuVernay, 2016)

2.2.3 Huumeiden vastainen sota ja massavangitseminen

Lain ja järjestyksen retoriikkaa käytettiin ensimmäisen kerran 1950-luvun lopulla, kun etelän kuvernöörit ja lainvalvontaviranomaiset yrittivät luoda valkoista vastusta kansalaisoikeusliikkeelle. Yli vuosikymmenen ajan konservatiivit systemaattisesti ja suunnitellusti liittivät vastustamisen

kansalaisoikeuslainsäädäntöön ja vaativat lakia ja järjestystä. He väittivät Martin Luther King Jr.:n kansallista tottelemattomuutta johtavaksi rikollisuuden syyksi. Kansalaisoikeusliikkeen protestit kuvattiin usein rikollisiksi, kuin poliittiseksi toiminnaksi, ja liittovaltioiden tuomioistuimia syytettiin liiallisesta lempeydestä laittomuutta kohtaan. Tämä taas osaltaan edisti rikollisuuden leviämistä. Jotkin rotuerottelun kannattajat myös väittivät, että rotujen yhdentymisen aiheutti rikollisuutta, viitaten alhaisempaan rikollisuuden tasoon etelävaltioissa todistukseksi rotuerottelun välttämättömyydestä. Valitettavasti samaan aikaan, kun kansalaisoikeudet nähtiin uhkana laille ja järjestykselle, FBI raportoi dramaattisesta rikollisuuden lisääntymisestä koko Yhdysvalloissa.

Rikollisuusaallon nousun syyt ovat moninaiset, mutta yksinkertaisesti se johtui niin sanotun ”baby boomer” -sukupolven aikuistumisesta, koska 15–24 vuotiaiden nuorten miesten ikäryhmä oli vastuussa useimmista rikoksista. Väestön nuorten miesten kasvu tapahtui juuri samaan aikaan kuin afroamerikkalaisten miesten työttömyysaste nousi jyrkästi, mutta rikosten lisääntymiseen vaikuttavia taloudellisia ja demografisia tekijöitä ei tutkittu tiedotusvälineissä. Sen sijaan rikollisuudesta tehdyt raportit toimivat lisätodisteina laillisuuden, moraalien ja yhteiskunnallisen vakauden hajoamisesta kansalaisoikeusliikkeen jälkimainingeissa. Vielä huolestuttavamman tilanteesta teki se, että mellakoita puhkesi kesällä 1964 Harlemissa ja Rochesterissa, joita seurasi kapinoiden sarja ympäri Yhdysvaltoja vuonna 1968, kun Martin Luther King Jr. salamurhattiin. (Alexander, 2012, 40–41)

Mellakoihin liittyvät rodulliset kuvat toimivat polttoaineena sille väitteelle, että afroamerikkalaisten kansanoikeudet aiheuttivat ainoastaan paljon rikollisuutta. Tästä sai alkunsa tulevien presidenttien käyttämät iskulauseet, jotka vetosivat kampanjoinnissa valkoiseen väestöön ja uuden rodullisen kontrollin ylläpitämiseen. Valkoinen työväenluokka tunsikin olonsa uhatuksi afroamerikkalaisten äkillisestä parantuneesta asemasta. (DuVernay, 2016)

Vuonna 1964 presidenttiehdokkaana ollut Barry Goldwater käytti aggressiivisesti hyödykseen mellakoita ja pelkoa afroamerikkalaisista rikollisista. Kansalaisoikeusaktivistit osoittivat, että kapinat johtuivat laajalle levinneestä poliisien häirinnästä ja väkivallasta, jotka konservatiivit sivuuttivat omia argumentteja tehdessään. Länsi-Virginian senaattori Robert Byrd vastasi tähän sanomalla, ettei afroamerikkalaisten tarvitse murehtia poliisiväkivallasta, jos he osaavat käyttäytyä hyvin. (Alexander, 2012, 42)

Taloudellisesti heikommassa asemassa olevien valkoiskoisten ja tummaihoisten asettaminen toisiaan vastaan tehosti valkoisten näkemystä siitä, että vähäosaisten tuli olla itse vastuussa elämänlaadustaan ja tilanteestaan, eikä säilyttää vastuuta yhteiskunnalle. Konservatiivinen vallankumous oli kehittynyt täysin vuonna 1980 pidettyihin presidentinvaaleihin mennessä. Republikaanit nostivat esille

hyvinvoinnin, muotoilemalla sanansa hienovaraisesti kilpailuksi kovasti työskentelevien valkoisten ja väitetyille töistä kieltäytyvien afroamerikkalaisten välille. Valkoiselle työväenluokalle kohdistettu, ei niin hienovarainen viesti oli, että heidän verorahansa menevät afroamerikkalaisten erityisohjelmien ylläpitoon, vaikka heidän ei nähty ansaitsevan rahallista tukea. Richard Nixon vaati huumeiden vastaista sota, jonka mukaan huumeet olivat suurin julkinen vihollinen. Ronald Reagan vaati tiukempaa rikollisuuden vastustamista ja liittovaltion hallituksen osallistumista sen torjumiseen. Afroamerikkalaisia vastaan oli jälleen tekeillä uusi vastareaktio, mutta vielä ei ollut selvää millainen rodullinen ja yhteiskuntaa koskeva järjestys lopulta syntyisi. (Alexander, 2012, 46–49)

Vuonna 1982 Reagan ilmoitti hallintonsa sodan huumeita vastaan. Liittovaltion lainvalvontaviranomaisten budjetti kasvoi ja samalla huumeidenkäyttöä, ennaltaehkäisyä ja koulutusta hoitavien laitosten rahoitusta vähennettiin. Tämä johti mediahyökkäykseen, jonka avulla oikeutettiin huumeiden vastainen sota. Mediakampanjan keskeisessä osassa oli esittää crack-kokaiinin synty köyhien kaupunginosissa, joissa asui köyhiä ihmisiä teollistumisen hidastumisen ja työttömyyden takia. Näissä yhteisöissä laillisten työllisyysmahdollisuuksien väheneminen toimi kannustimena myydä huumausaineita, etenkin crack-kokaiinia. Huume tuli kaduille vuonna 1985, muutama vuosi Reaganin huumeiden vastaisen sodan ilmoittamisen myötä. Se johti nousevaan väkivallan määrään, kun huumemarkkinat olivat solmussa ja työttömyyteen liittyvä viha ja turhautuminen kiristivät hermoja. (Alexander, 2012, 49–51)

Kesäkuuhun 1986 mennessä crack-kokaiinista oli tullut suurin uutinen sitten Vietnamin sodan. Tuhannet uutiset crack-kokaiinikriisistä tulvivat niin radiosta, televisiosta kuin lehdistäkin ja niissä oli selkeä rodullinen viitekehys. Artikkelit yleisesti sisälsivät tummaihoisia ”crack huoria”, ”crack vauvoja” ja jengiläisiä, jotka vahvistivat jo olemassa olevia rassistisia stereotyyppioita. Tummaihoiset naiset olivat vastuuttomia ja itsekkäitä sosiaalityötä vaativia ”kuningattaria” ja tummaihoiset miehet nähtiin ”petoina”.

Median vimman ollessa pahimmillaan, hallitus sääti crack-kokaiinista pakolliset tuomiot, jotka olivat ankarampia, kuin pulverikokaiinista saadut tuomiot. Lähinnä afroamerikkalaiset ja latinot saivat pitkiä tuomioita crack-kokaiinin hallussapidosta, koska se oli ongelma slummiutuneilla alueilla. Valkoihoiset saattoivat päästä pidätyksistä pelkällä varoituksella. (DuVernay, 2016) Vuonna 1988 julkisten asuntojen viranomaisille annettiin valtuudet häätää vuokralaiset, joiden epäiltiin liittyvän huumerikollisuuteen asuntojen lähellä tai asunnoissa. Samalla huumerikoksista tuomituilta poistettiin monet liittovaltion edut, mukaan lukien opintolainat. Laki myös laajensi kuolemanrangaistuksen käyttöä vakavista huumeisiin liittyvissä rikoksissa ja asetti uusia pakollisia vähimmäistuomioita, mukaan lukien viiden vuoden pakollisen vähimmäistuomion kokaiinipohjaisen aineen

hallussapidolle ilman todisteita sen myyntitarkoituksesta. Huomattavaa oli se, että nämä rangaistukset koskivat myös rikoksenteijöitä, joilla ei ollut aikaisempaa rikosrekisteriä. (Alexander, 2012, 52–54)

Huumeiden vastainen sota osoittautui suosituksi tärkeimpien valkoisten äänestäjien keskuudessa. He olivat edelleen katkeria afroamerikkalaisten aseman edistyksestä, kansalaisyhteiskunnan täytäntöönpanosta ja toimista rotusyrjintää vastaan. Huumeiden vastainen sota, jota peitti rotuneutraali kielenkäyttö, antoi rodun uudistamista vastaan oleville valkoisille ainutlaatuisen tilaisuuden ilmaista vihamielisyyttään afroamerikkalaisia ja afroamerikkalaista edistystä kohtaan ilman, että he paljastuisivat rasisteiksi. Yleinen huolenaihe rikollisuudesta ja huumeista oli ainoastaan heikosti korreloitu todellisiin rikollisuustilastoihin, mutta ne korreloivat hyvin poliittisten aloitteiden, kampanjoiden ja puolueiden vetoamusten kanssa. (Alexander, 2012, 54–55)

1990-luvun alussa uuden rodullisen sosiaalivalvonnan järjestelmä iski poliittiselle kentälle. Joukkovangitseminen, uusi rodullinen kastijärjestelmä, oli voimassa ja poliitikot riippumatta puolueista kilpailivat keskenään voittaakseen köyhien ja työväenluokkaisten valkoisten äänet. Poliitikot halusivat todistaa oman kovuutensa ”toisia”, eli tummaihoista väestöä kohtaan. Tulokset näkyivät välittömästi. Kun lainvalvonnan budjetit kasvoivat, vankiloissa olevien ihmisten väkiluvut kasvoivat räjähdysmäisesti. Yksi neljästä nuoresta afroamerikkalaisesta oli rikosoikeusjärjestelmän valvonnassa. Bill Clinton tuki ideaa liittovaltion laista, niin sanotusta ”three strikes and you’re out”-esityksestä vuonna 1994. Lakiehdotus loi kymmeniä uusia rikoksia, määräsi elinikäisiä tuomioita kolmannen kerran rikoksenteijöille, ja myönsi yli 16 miljardin dollarin apurahoja vankiloille sekä valtioiden ja paikallisten poliisivoimien laajentamiselle. Clintonin aikaiset poliittiset menettelytavat johtivat suurimpiin lisäyksiin liittovaltioiden ja valtioiden vankiloiden vankien määrissä kuin kenenkään muun Yhdysvaltalaisen presidentin aikana. Clinton helpotti liittovaltion avustamia julkisia asuntohankkeita sulkemaan pois kaikki, joilla oli rikosrekisteri. Tämä oli erityisen ankara askel rotuun ja etnisiin vähemmistöihin kohdistuvan huumesodan keskellä. (Alexander, 2012, 55–57)

Jälleen kerran, vastauksena kansalaisyhteiskunnalle, uusi rodullinen kontrollijärjestelmä oli kehitetty käyttäen hyväksi köyhien ja työväenluokkaisten valkoisten haavoittuvuutta ja rodullista kaunaa. Vuonna 1980 Yhdysvalloissa oli vankeja 513 900. Vuonna 2014 vankien määrä oli noussut 2 306 200 (DuVernay, 2016). Järjestelmä toimi suhteellisen automaattisesti ja vallitseva järjestelmä rotujen merkityksistä, identiteeteistä ja ideologioista näytti jo luonnolliselta. 90 prosenttia niistä, jotka ovat joutuneet vankilaan huumerikoksista monissa osavaltioissa olivat afroamerikkalaisia tai latinoita. Värillisten yhteisöjen massavangitseminen selitettiin rodullisesti neutraalein termein, joka on merkki sopeutumisesta nykyisen poliittisen ilmapiirin tarpeisiin ja vaatimuksiin. (Alexander, 2012, 58)

3 *The Hate U Give* -teoksen fiktiivisen maailman faktapohja

3.1 Teoksen esittely

Angie Thomasin *The Hate U Give*, kertoo 16-vuotiaasta Starr Carterista, joka tasapainoilee kahden maailman välillä. Hän asuu köyhässä naapurustossa, Garden Heightsissä, jossa jengit taistelevat alueista. Hän käy koulua hienossa ja rikkaassa, pääasiallisesti vaaleaihoisten asuttamassa esikaupungissa. Jo ennalta vaikea yhdistelmä muuttuu vielä hankalammaksi, kun Starr todistaa lapsuudenystävänsä Khalilin kuoleman poliisin ampuessa hänet. Khalilin kuolemasta tulee maanlaajuinen uutisotsikko, kun tulee ilmi Khalilin olleen aseeton. Toiset kutsuivat häntä roistoksi ja huumekauppiaksi, toiset jengiläiseksi. Khalilin nimestä tulee uusi sytyke mielenosoituksille ja jännitteille poliisien ja teoksessa esiintyvän afroamerikkalaisen yhteisön välille. Starr joutuu kokemaan myös uhkailua niin poliisin kuin jengijohtajien puolelta. He haluavat hiljentää Starrin. Toiset kuitenkin haluavat tietää, mitä Khalilille oikeasti tapahtui. Ainoastaan Starr pystyy kertomaan edesmenneen ystävänsä viimeisistä hetkistä. Kaikki, mitä hän sanoo ja päättää olla sanomatta voi koitua hänen yhteisönsä sekä hänen itsensä kohtaloksi. Starr on myös teoksen kertoja, joten hänen epävarmuutensa ja kasvutarinansa pääsevät loistamaan teoksen viitekehyksenä. Hän ohjaa lukijan ajattelua omien tunnetilojensa kuvauksen avulla.

THUG-kirja edustaa nuorten aikuisten kirjallisuutta, joka on Suomessa vielä kohtuullisen vieras genre, koska se mielletään nuortenkirjallisuudeksi (Gustafsson, 2017). Tätä kirjallisuutta on pidetty vielä muutama vuosi sitten valitettavan aliarvostettuna kirjallisuuden lajina, joka on kuitenkin vihdoin alkanut saamaan ansaitsemaansa kriittistä huomiota (Daniels, 2006).

Yhdysvalloissa alkunsa saanut Young Adult, YA-kirjallisuus, on kasvanut valtavaksi bisnekseksi. Kirjateollisuus on kärsinyt sosiaalisen median kehityttyä viime vuosikymmenenä. Nuorten aikuisten kirjallisuus on pysynyt tuottavana lajina. Kirjoista tehdään elokuvia ja esimerkiksi *THUG*-teoksesta on tulossa elokuva vuoden 2018 lopussa. Nuorten aikuisten kirjallisuuden suosioon vaikuttavat niin ennakkoluuloton tarinankerronta sekä riskien otto että vakuuttavat kasvutarinat henkilöiden kautta (Kitchener, 2017). Yllättävää nuorten aikuisten kirjojen lukijakunnasta on se, että suurin osa lukijoista on aikuisia. Virginia Zimmerman kertoo *The Atlantic* -lehden artikkelissa, että aikuiset pystyvät samaistumaan kasvutarinoihin. Reaalielämässä muutumme ja käymme läpi kasvutarinaa.

Aikuisilla suosituiksi tulleet nuortenaikuisten teokset ovat synkkiä, vakavia ja käsittelevät vaikeita aiheita. Ihmiset lukevat niitä kohdatakseen omassaan elämässään tunnistettuja tunteita, haasteita ja suhteita. *THUG* on tällainen teos. Se ilmaisee ikärajoista piittaamatta sosiaalisen ongelman pelkäämättä siitä aiheutuvaa keskustelua.

Teos otettiin vastaan avosylin. Se on ollut New York Times -lehden parhaiten myytyjen nuorten aikuisten kirjallisuuden kärjessä jo 63 viikkoa (The New York Times, 2018). Vaikka se on menestynyt hyvin, se on silti otettu arvioitavaksi muutamissa kouluissa. Se on saanut vanhemmilta kritiikkiä esimerkiksi kirosanon käytöstä sekä nuorten kuvauksesta (Rosenfield, 2017 & Masticolo, 2018).

3.2 Rodullinen profilointi ja poliisiväkivalta

THUG-teoksen tapahtumat lähtevät liikkeelle Khalilin ja Starrin kohtaamasta poliisiväkivallasta. Nuoret ajavat kotiin juhlista, kun poliisi pysäyttää heidät rikkinäisen takavalon takia.

They told me it's not smart to move while a cop has his back to you. Khalil does. He comes to his door. It's not smart to make a sudden move. Khalil does. He opens the driver's door.

“You okay, Starr— “

Pow!

One. Khalil's body jerks. Blood splatters from his back. He holds on to the door to keep himself upright.

Pow!

Two. Khalil gasps.

Pow!

Three. Khalil looks at me, stunned.

He falls to the ground. (*THUG*, 2017, 27)

Yllä mainittu Starrin kokemus ei ole uusi yhdysvaltalaisessa kontekstissa. Rodullinen profilointi näkyy poliisien toiminnassa väkivaltana, joka juontaa juurensa rasismien historiaan. Kuten luvussa 2.2 mainitsin, orjuuden lopettamisen jälkeen valkoinen eliitti ja myöhemmin politiikassa on etsitty keinoja rodulliseen kontrolliin. Rodullinen profilointi ja poliisiväkivalta ovat olleet käytössä jo rotuerottelulakien ajoista lähtien. Nykyään profilointi ja väkivalta on verhottu rotoneutraaliin kieleen, josta ei käy ilmi järjestelmän puolueellisuus.

THUG-teoksessa kuvailtu tilanne alkaa profiloinnista. Tilanteeseen vaikuttavat edelleen säädökset lain ja järjestyksen puolesta, jotka saivat alkunsa huumeiden vastaisen sodan aikana. Värillisten ihmisten pysäyttämistä, kuulustelusta ja etsinnöistä heidän ajaessa autoa, kävellessä kadulla tai matkustaessa junalla on tullut uusi normaali käytäntö. (Alexander, 2012, 63–64) Tekosyillä perustellut pysäytykset ovat suosituin tapa huumeiden vastaisessa sodassa. Klassinen tekosyy liikenteessä tehdyille pysäytyksille, joita ei motivoi liikennelainsäädäntö, on pyrkimys metsästä huumeita ilman todisteita laittomasta huumetoiminnasta. Tämä tarkoittaa sitä, että poliisit käyttävät pieniä liikenne rikkomuksia tekosyinä etsiäkseen huumeita, vaikka ei ole mitään todisteita siitä, että kuski rikkoisi mitään huumelakeja. Tällainen toimintatapa on saanut korkeimman oikeuden hyväksynnän. (Alexander, 2012, 67)

THUG-teoksessa ennen Khalilin kuolemaa on juuri tällainen tilanne:

”What you pull me over for?”
“Your taillight’s broken.”
“So are you gon’ give me a ticket or what?” Khalil asks.
“You know what? Get out the car, smart guy.” - -
He pats Khalil down. “Okay, smart mouth, let’s see what we find on you today.”
(*THUG*, 2017, 26)

Tilanteen tunnelma on kireä ja poliisin käyttämä valta lain nojalla on merkki historian rodullisen kontrollin peilautumisesta vielä 2010-luvulle. Poliisi ei löydä Khalililta mitään huumeita, vaikka hän taputtelee Khalilin kehon kolmesti (*THUG*, 2017, 26). Ampumisen jälkeen kuvataan vielä poliisien jatkotoimenpiteitä:

They leave Khalil’s body in the street like it’s an exhibit. Police cars and ambulances flash all along Carnation street. People stand off to the side, trying to see what happened. - - The cops rummage through Khalil’s car. I try to tell them to stop. *Please, cover his body. Please, close his eyes. Please, close his mouth. Get away from his car. Don’t pick up his hairbrush.* But the words never come out. (*THUG*, 2017, 29)

Toimet ovat osoitus poliisin tavasta käsitellä afroamerikkalaisia kehon ulkoisten taputtelujen eli etsintöjen yhteydessä. Poliisin pelko ”mustasta pahasta miehestä” laukaisee pelkotilan ja saa poliisin herkin perustein vetämään aseensa esille. Kuolleen afroamerikkalaisen kehon kohtelu kertoo myös elämän arvostamattomuudesta, jättämällä ruumis kadulle toisten nähtäväksi, poliisin samanaikaisesti etsiessä todisteita huumeista tai muista laittomuuksista. Esimerkiksi Philando Castile, jonka poliisi ampui autoonsa kesällä 2016, tuli julkisuudessa tunnetuksi Castilen tyttöystävän kuvaamasta videosta Facebookiin (BBC, 2016). Videolla Castile istuu autossa tyttöystävänsä vieressä, pidellen rintakehässään olevaa ampumahaavaa. Paikalle ei kutsuttu ambulanssia ajoissa ja Castile kuoli vammoihinsa. Missourissa Michael Brown makasi kadulla neljä tuntia, ennen kuin hänen ruumiinsa peitettiin (Sanchez & Lawler, 2015).

Poliisin tekemä arviointi, rodullinen profilointi, perustuu ennakkoluuloihin, joka kertoo myös suuremmasta yhteiskunnallisesta ongelmasta. Media on raportoinut viime aikoina monia tilanteita, joissa valkoiset soittavat hätänumeroon ilmoittaakseen epäilyttävistä tummaihoisista ihmisistä. Useimmat näistä soitoista osoittautuu kuitenkin turhiksi. Tummaihoisille ihmisille tällaiset tilanteet eivät ole leikin asia. Nämä soitot johtavat tekemisiin poliisin kanssa ja joissakin tapauksissa myös pidätyksiin. (Lockhart, 2018) Sivusta seuraavat ihmiset katselevat tilanteita ja rodulliset stereotypiat vahvistuvat. Sosiaalinen media on mahdollistanut nopean tiedon leviämisen ympäri maailmaa. Se on nykyaikaa, koska kuka tahansa voi kuvata mitä tahansa tapahtumia. Kun video ladataan sosiaaliseen mediaan, saadaan aikaiseksi keskustelua. Aikaisemmin, esimerkiksi kansalaisoikeusliikkeen aikoihin, tieto protesteista ja raakuuksista levisi paljon hitaammin. (DuVernay, 2016)

Lola Siyonbola Yalen yliopistosta joutui poliisin kuulustelemaksi nukuttuaan asuntolansa yhteisessä tilassa. Valkoinen opiskelijanuori oli ottanut yhteyttä poliisiin, koska nukkuminen vaikutti ympäristöön sopimattomalta. Tämä tapahtuma on yksi uusimmista suuren yleisön tietoon tulleista tilanteista. Toinen samantyyppinen tilanne oli huhtikuussa 2018, kun Rashon Nelson ja Donte Robinson istuivat paikallisessa Starbucks-kahvilassa ja odottivat paikalle liikekumppaniaan. Kahvilan johtaja soitti poliiseille, koska miehet istuivat pöydän ääressä eivätkä olleet tilanneet vielä mitään. Poliisi tuli paikalle ja pidätti Nelsonin ja Robinsonin syyttäen heitä luvattomasta tunkeutumisesta kahvilan alueelle. (Lockhart, 2018)

Poliisiväkivaltaan vaikuttaa korkeimman oikeuden päätös, joka tehtiin vuonna 1968. Poliisilla on oikeus suojella itseään ja muita, kun hän näkee epätavallista käytöstä tai vaaralliseksi luokitellun henkilön tai henkilön, jonka uskotaan harjoittavan rikollista toimintaa. Poliisi saa suorittaa rajoitetun etsinnän epäilyksestä poliisia vastaan suunnatusta aseiden käytöstä. Jos poliisilla on kohtuullinen epäily siitä, että joku on mukana rikollisessa toiminnassa ja on vaarallinen, on poliisilla oikeus pysäyttää, kuulustella ja suorittaa ruumiintarkastus, vaikka sille ei olisi todennäköistä syytä. (Alexander, 2012, 63)

Khalil ei ole *THUG*-teoksessa ainoa, joka tulee profiloitua rotunsa takia ja kokee poliisiväkivaltaa.

Two officers get out. One black, one white. Their hands linger too close to the guns at their waists. - -

“We got a problem here?” the black one asks, looking squarely at Daddy. - -

“No, sir, officer,” Daddy says. His hands that were once in his jeans pockets are visible at his sides. - -

“To me it looks like this young man was harassing you, sir,” the black one says, still looking at Daddy. He hasn’t looked at Mr. Lewis yet. I wonder if it’s because Mr. Lewis isn’t wearing an NWA T-shirt. Or because there aren’t tattoos all on his arms. Or because he’s not wearing somewhat baggy jeans and a backwards cap. - -

The black officer looks at him. “Get on the ground, hands behind your back.” - -

“On the ground, face-down!” he yells. “Now!” - -

The black officer checks Daddy while his partner glances around at all of the onlookers. There’s quite a few of us now. - - The black cop keeps his knee on Daddy’s back as he searches him. He pats him down once, twice, three times, just like One-Fifteen did Khalil. Nothing. - - Larry takes his knee off Daddy’s back and stands. “Get up,” he says. - - He turns to Daddy and says, “I’m keeping an eye on you, boy. Remember that.” (*THUG*, 2017, 189–192)

Poliisien oletukset osoittautuvat rodullisesti profiloiviksi, kun Starrin isä pakotetaan maahan hänen ulkonäkönsä perusteella. Ulkopuolisten seurattessa sivusta, poliisin toiminnasta ja sen uhrista tulee julkinen esitys, joka leimaa tilanteen uhkaavaksi ja räjähdysherkäksi.

Starrin isä on entinen jengiläinen ja istui myös vankilatuomion ennen kuin vanhemmuus inspiroi häntä pääsemään ulos jengimaailmasta. Hänellä on ruokakauppa ja hän palkkaa apua tarvitsevia

ihmisiä, jotta he eivät joutuisi huonoon seuraan. Yksi näistä henkilöistä oli Khalil, joka kertoo kokemuksistaan teoksen alussa näin:

”So why have you really been busy? I ask. “A few months ago Daddy said you quit the store. I haven’t seen you since.” - -
“If you’re selling that stuff—”
“Mind your own business, Starr! Don’t worry ‘bout me. I’m doing what I gotta do.”
“Bullshit. You know my dad would help you out.”
He wipes his nose before his lie. “I don’t need help from nobody, okay? And that li’l minimum-wage job your pops gave me didn’t make nothing happen. I got tired of choosing between lights and food.” (THUG, 2017, 21–22)

Huumeiden vastaisen sodan aikana afroamerikkalaisten työllisyystilanne oli huono ja se toimi kannustimena osallistua huumebisnekseen. Huumeiden vastainen sota jylläsi etenkin huono-osaisten värillisten kaupunginosissa, joissa järjestelmällisesti karsittiin afroamerikkalaisten yhteisöjä. Perheistä vietiin miespuolisia jäseniä ja valtavia määriä ihmisiä katosi vankiloihin pitkiksi ajoiksi. (DuVernay, 2016) Siksi myös Khalil oli joutunut osaksi jengiä. Garden Heightsissä, teoksen fiktiivisessä huono-osaaisessa kaupunginosassa, asuu enimmäkseen afroamerikkalaisia ja muita värillisiä ihmisiä, joiden taloudellinen tilanne on heikko. Tällainen tilanne oli myös Khalililla. Hänen isoäitinsä oli sairastunut eikä pystynyt enää tekemään töitä. Khalililla oli vastuu hankkia perheelle rahaa, joten jengiin liittyminen ja esimerkiksi huumebisnekseen osallistuminen vaikuttivat helpommalta ansaitsemisen vaihtoehdolta.

3.3 Median vaikutus ja puhetavat

THUG-teoksessa tuodaan esille myös mediassa esitettyjen väitteiden ja rodullisesti neutraalin puhutavan vaikutuksia. Starrin ystäväsuhteet joutuvat koetuksille, kun Khalilin tarina tulee julkisuuteen. Keskustelut Starrin ja hänen perheensä välillä poliiseista ja heidän kanssa toimimisesta osoittautuu tärkeäksi.

Kirjan alussa Starr muistelee puhuttelua, jonka hän sai nuorena, ja jota Khalil ei ollut saanut.

When I was twelve, my parents had two talks with me. One was the usual birds and bees. - - The other talk was about what to do if a cop stopped me. Momma fussed and told Daddy I was too young for that. He argued that I wasn’t too young to get arrested or shot.
“Starr-Starr, you do whatever they tell you to do,” he said. “Keep your hands visible. Don’t make any sudden moves. Only speak when they speak to you.” - - I remember something else Daddy said. *If you’re with somebody, you better hope they don’t have nothing on them, or both of y’all going down.* (THUG, 2017, 24–25)

Tämän muistettuaan Starr varmistaa, ettei autossa ole mitään mikä voisi vahingoittaa heitä molempia. Vastaus oli kielteinen. Starrin saamat ohjeet poliisin kanssa toimimiseen ovat tärkeä ohje värillisille. Keskustelu lasten kanssa ei estä poliisiväkivaltaa ja se ainoastaan valmistaa nuoria afroamerikkalaisia

omaan arkitodellisuuteen. Valmistautuminen vahvistaa myös käsitettä, että poliisin kanssa toimiminen lepää heidän omilla harteillaan ja heidän tulee käyttäytyä tietyllä tavalla, jotta ei eivät joutuisi ongelmiin. (Hart, 2017)

Poliisit käyttävät hyödykseen kohteidensa naiiviuutta, pelottelua ja manipulointia. He saattavat keskustella ystävällisesti, mutta tekevät niin ainoastaan saadakseen vastauksia, joita voi käyttää kohteita vastaan. Tehden mitä ikinä poliisit pyytävät ilman selvää ymmärrystä omista oikeuksistaan ja vaaroista, joita poliisit esittävät, on juuri se syy, jonka takia afroamerikkalaiset joutuvat pidätetyiksi tai murhatuiksi. Poliisit etsivät tietoa, jolla kriminalisoida nuoria afroamerikkalaisia, eikä osoittaa heidän syyttömyytensä. Tämä on poliisilta vastuutonta menettelytapaa. (Hart, 2017)

Starrin isä sanoo, ettei Starr ole liian nuori tullakseen pidätetyksi tai ammutuksi. Myös tämä pitää paikkansa, sillä elokuussa 2014 poliisi ampui aseistamattoman 18-vuotiaan Michael Brownin (Buchanan ym., 2015). Saman vuoden marraskuussa 12-vuotias Tamir Rice kuoli, kun poliisi erehtyi uskomaan pojan kantamaa leluasetta oikeaksi (Strochlic, 2014).

Khalilin kuolemaa seuraa uutiskanavien raportoinnit afroamerikkalaisen joutumisesta poliisiväkivallan uhriksi. *THUG*-teoksessa median asemaa ihmisten mielipiteiden rakentamisessa käydään läpi muutamien tapahtumien kautta.

”I - - the gun in the car stuff. On the news they said there may have been a gun in the car, like that changes everything. I honestly don’t know if there was.”

Ms. Ofrah opens a folder that’s on her desk, takes a piece of paper out, and pushes it toward me. It’s a photograph of Khalil’s black hairbrush, the one he used in the car.

“That’s the so-called gun,” Ms. Ofrah explains. “Officer Cruise claims he saw it in the car door, and he assumed Khalil was reaching for it. The handle was thick enough, black enough, for him to assume it was a gun.”

“And Khalil was black enough,” Daddy adds. A hairbrush. Khalil died over a fucking hairbrush. (*THUG*, 2017, 214–215)

Mediassa on jo tässä vaiheessa pohdittu, että Khalililla olisi ollut ase autossa. Se kuitenkin osoittautuu hiusharjaksi, mutta poliisin silmiin se näytti aseelta, jonka takia Khalil sai surmansa. Tavanomaisen esineen luulemista aseeksi toteutuu myös reaalielämässä. Viimeisin tapahtuma, jossa jokin esine osoittautui muuksi kuin aseeksi tapahtui maaliskuun 18:nä päivä vuonna 2018 Californiassa. Poliisi vastasi hätäpuheluun, jossa ilmoitettiin autojen vahingoittamisesta. Poliisit näkivät yhdellä takapihalla 22-vuotiaan Stephon Clarkin ja lähtivät hänen peräänsä. Yksi poliiseista näki Clarkin kädessä esineen, varoitti toisia poliiseja aseesta, johon he vastasivat ampumalla miehen isoäitinsä takapihalle. Clarkiin osui kahdeksan luotia. Clarkilta ei löytynyt asetta, mutta puhelin, jota luultiin aseeksi. (Cobb, 2018)

Poliisiväkivallan uhrit eivät ole ainoita, jotka joutuvat median käsiin. *THUG*-kirjassa Khalilin ampuneen poliisin isä antaa haastattelun paikallisuutisille:

”My son was afraid for his life,” he says. “He only wanted to get home to his wife and kids.” Pictures flash on the screen. One-Fifteen smiles with his arms draped around a blurred-out woman. He’s on a fishing trip with two small, blurred-out children. They show him with a smiley golden retriever, with his pastor and some fellow deacons who are all blurred out, and then in his police uniform.

“Officer Brian Cruise Jr. has been on the force for sixteen years,” - - “A majority of those years have been spent serving in Garden Heights,” the voice-over continues, “a neighbourhood notorious for gangs and drug dealers.” - - The interviewer asks about that night.

“Apparently, Brian pulled the kid over ‘cause he had a broken taillight and was speeding.” Khalil wasn’t speeding.

“He told me, ‘Pop, soon as I pulled him over, I had a bad feeling,’” - -

“Why is that?” The interviewer asks.

“He said the kid and his friend immediately started cursing him out—” We never cursed.

“And they kept glancing at each other, like they were up to something. Brian says that’s when he got scared, ‘cause they could’ve taken him down if they teamed up.” - -

“There have been reports that Khalil Harris was unarmed when the incident took place. - - Has your son told you why he made the decision to shoot?”

“Brian says he had his back to the kid, and he heard the kid say, ‘I’m gon’ show your ass today.’” No, no, no. Khalil asked if I was okay.

“Brian turned around and saw something in the car door. He thought it was a gun—” It was a hairbrush. - -

“Brian’s a good boy,” he says, in tears. “He only wanted to get home to his family, and people are making him out to be a monster.” That’s all Khalil and I wanted, and you’re making *us* out to be monsters. (*THUG*, 2017, 241-244)

Mediassa annettu kuva mustamaalaa Starrin ja Khalilin ihmisiksi, jotka haluavat aiheuttaa pahaa ja olivat uhka poliisille. Poliisi tunsu olonsa uhatuksi isänsä sanojen mukaan ja sen vuoksi otti esille aseensa ja ampui. Uutisten haastattelussa isä myös kertoo valheellisesti, mitä Khalilin kuolin iltana todellisuudessa tapahtui. Syytökset Khalilin ja Starrin olleen aggressiivisia ja näyttäneen siltä, kuin he olisivat suunnitelleet jotakin poliisia vastaan saavat poliisin näyttämään syyttömältä ja välittävältä ihmiseltä. Tämä kertoo strategiasta, joka on ollut käytössä jo pitkään. Tässä mediassa pyritään esittämään afroamerikkalaiset uhkaavina saalistajina ja yhteiskunnan varoista hyötyvinä laiskoina ihmisinä.

Käytäntönä on, että poliisi paljastaa murhaamiensa henkilöiden rikoshistorian medialle. Samalla syytetty poliisi pysyy nimettömänä. Trayvon Martin, 17-vuotias aseistautumaton afroamerikkalainen kuoli naapurustovahdin ampuna vuonna 2012. Mediassa kritisoitiin hänen pukeutumistaan. Hänellä oli tapahtumahetkellä huppu päässä. Toinen medialähde kävi läpi Martinin määräaikaiset erottamiset koulusta. Michael Brownista sanottiin julkisuudessa, ettei hän ole enkeli. Asunnoton Charly Keunangin kuoleman jälkeen mediassa tuotiin esille hänen huono käyttöksensä ja pidätyskuvansa. Ilmiöstä vakavamman tekee se, että valkoiset terroristit tai joukkoampujat kuvataan inhimillisesti.

Dylann Roof, joka ampui yhdeksän kirkossa kävijää Etelä-Carolinassa, kuvattiin mediassa henkilönä, joka oli ”ajautunut pois radalta”, joka oli ”hiljainen yksineläjä” ja joka oli jäänyt koukkuun ”internetin ilkeyteen”. (Johnson, 2017)

Starrin setä on poliisi ja työskentelee samalla asemalla, kuin Khalilin ampuja. Starrin isä ja setä käyvät kiihkeän keskustelun juuri Khalilin kuoleman jälkeen:

”He’s a colleague, yes and a good guy, believe it or not. I’m sure this is hard on him. Who knows what he was thinking at the time?”

”You said it yourself, he thought Khalil was a drug dealer,” Daddy says. “A *thug*. Why he assumed that though? What? By looking at Khalil? Explain that, Detective.” (*THUG*, 2017, 55)

Afroamerikkalaisten kutsuminen halventavalla tai syyttävällä nimellä on jo vuosisatoja käytäntönä ollut puheretoriikka, jolla hyväksyttiin orjuus kuin heidän murhaamisensakin.

Khalilin kuoleman jälkeen Starr huomaa ystävissään uusia piirteitä. Khalilin nimi on uutisissa ja hyvän ystävän Haileyn puhetyyli alkaa kuulostamaan entistä rasistisemmilta, kuin mitä Starr oli aikaisemmin huomannut. Kaikki alkaa kevätloman kuvauksesta:

”Oh, it was wonderful. Dad and Stepmother Dearest dragged me and Remy to the house in the Bahamas for ‘family bonding’.” - -

I hope none of them asks about my spring break. They went to Taipei, the Bahamas, Harry Potter World. I stayed in the hood and saw a cop kill my friend. (*THUG*, 2017, 79)

Tämä muistuttaa Starria omasta asemastaan. Hän asuu huonolla asuinalueella, jossa tapahtuu rikollisuutta. Hän on yksi harvoista afroamerikkalaisista rikkaan valkoisen alueen koulussaan. Hän tiedostaa tarpeen muuttaa omaa koulukäyttäytymistään, koska ei halua saada ”vihaisen mustan tytön” -leimaa. Koulussa hän on Williamson-Starr, joka ei käytä slangia ja joka ei suutu. Hän on persoonaltaan lähestyttävä eikä hän katso ketään ilkeästi. Hän ei myöskään ota kenenkään kanssa yhteen eikä anna kenellekään syytä kutsua häntä getosta tulleeeksi. (*THUG*, 2017, 73–74) Kun hänen ystävänsä kuvailevat elämäänsä, johon liittyy etuoikeuksia ja esimerkiksi kalliita matkoja, silloin Starr muistaa olleensa erilainen ja myös oman taustansa.

Valkoihoisten käymä koulu ei kuitenkaan ole sokea poliisiväkivallalle. Suuri joukko opiskelijoita järjestää protestin Khalilin kuoleman vuoksi. Hailey kertoo, mitä protestoiminen hänelle tarkoittaa:

”Perfect timing too. I so did not study for that English exam. This is, like, the first time Remy actually came up with a good idea to get out of class. I mean, it’s kinda messed up that we’re protesting *a drug dealer’s* death, but—”

All my Williamson rules go out the door, and Starr from Garden Heights shows up. “What the fuck that got to do with it?” - -

”Like, I mean... if he was a drug dealer,” Hailey says, “that explains why...”

”He got killed even though he wasn’t doing shit? So it’s cool he got killed? But I thought you were protecting it?”

“We are! God, lighten up, Starr,” she says. “I thought you’d be all over this, considering your obsession on Tumblr lately.”

“You know what?” I say, one second from really going off. “Leave me alone. Have fun in your little protest.” (*THUG*, 2017, 180–181)

Khalilin kuolemasta tulee Haileylle ainoastaan väline olla poissa tunnilta. Khalilin huumekauppianimitys tekee tilanteesta lapsuudenystävälle Starrille loukkaavan, sillä sen avulla Hailey yrittää hyväksyttää poliisin teon. Haileyn toiminta on tiedostamatonta koska se on siirtynyt hänelle taustassaan ilmaistujen ajattelutapojen kautta. Starr myös tietää, millaista on selvitä köyhällä asuinalueella. Huumeiden kauppaaminen ei ole edes valinta, vaan pakollista toimeentulon turvaamiseksi.

Haileyn ja Starrin välit erkanevat lopullisesti heidän nähdessään Khalilin ampuneen poliisin isän haastattelun televisiosta:

”This is awful,” Hailey says. “That poor family.” She’s looking at One-Fifteen Sr. with sympathy that belongs to Brenda and Ms. Rosalie.

I blink several times. “What?”

“His son lost everything because he was trying to do his job and protect himself. His life matters too, you know?” - -

“Are you serious right now?” Hailey asks. “What’s wrong with saying his life matters too?”

“His life always matters more!” - - “That’s the problem!” (*THUG*, 2017, 244–245)

Haileyn sanoma poliisin hengen merkityksestä on painoarvoltaan suuri. Black Lives Matter -liike, joka inspiroi Angie Thomasia, on saanut vastaliikkeekseen All Lives Matter:in. Vaikka sanojen merkitys ei olisi syrjivä, se on vaarallinen. All Lives Matter ei tarkoita ihmisten yhdistämistä, vaan suuntaa huomion pois afroamerikkalaisten poliisiväkivallan kohtaamilta uhreilta (Victor, 2016). Afroamerikkalaisten asema on ollut orjuudesta lähtien toisarvoista verrattuna valkoiseen yhteisöön. Starr viittaa tähän sanomalla Haileylle, että valkoisen poliisin elämä merkitsee aina enemmän ja se on koko ongelman ydin.

Starr kokee *THUG*-kirjan ajan painostusta olla hiljaa niin viranomaisilta kuin omalta yhteisöltä. Samalla toiset vaativat häntä puhumaan siitä mitä oikeasti Khalille tapahtui. Koska tilanne on niin jännitteinen, Starr kokee erityistä painetta tasapainoillessaan omien arvojen ja yhteisön paineen välillä.

”Besides the cop, I’m the only person who was there. And you’ve seen stuff like this. It ends up on national news. People get death threats, cops target them, all kinds of stuff.” - - I’ve seen it happen over and over again: a black person gets killed just for being black, and all hell breaks loose. I’ve tweeted RIP hashtags, reblogged pictures on Tumblr, and signed every petition out there. I always said that if I saw it happen to somebody, I would have the loudest voice, making

sure the world knew what went down. Now I am that person, and I'm too afraid to speak. (THUG, 2017, 38)

Starrin pelko ei ole perätön. Todistajille maksetaan ja heitä pakotetaan olemaan hiljaa tapahtumista (Alexander, 2012, 59). THUG-kirjassa Starr käy myös kuulusteluissa, jotta rikospoliisi saisi tapahtumista täyden kuvan:

"The officer forced Khalil out the car."

"Forced?" she says.

"Because Khalil was hesitant, right?" - - I remember what Daddy said - - "Don't let them put words in your mouth."

"No, ma'am," I say to Gomez. "He was getting out on his own, and the officer yanked him the rest of the way." - -

"Now, do you know if Khalil sold narcotics?" - -

Before I can say anything, my mom goes, "What does that have to do with anything?" - - All the sympathy, the smiles, the understanding. This chick was baiting me. Investigating or justifying? I know the answer to her question. I knew it when I saw Khalil at the party. He never wore new shoes. And jewelry? Those ninety-nine-cent chains he bought at the beauty supply store didn't count. - - But what the hell does that have to do with him getting murdered? Is that supposed to make all of this okay? - -

"Are y'all putting Khalil and Starr on trial or the cop who killed him?" - - "You haven't asked my child about that cop yet," Momma says. "You keep asking her about Khalil, like he's the reason he's dead. Like she said, he didn't pull the trigger on himself."

"We just want the whole picture, Mrs. Carter. That's all."

"One-Fifteen killed him," I say. "And he wasn't doing anything wrong. How much of a bigger picture do you need?" (THUG, 2017, 101–105)

Kuten lainauksesta tulee esille, niin Starr kuin hänen äitinsä huomaavat, kuinka kaikki kysymykset liittyvät Starriin ja Khaliliin, eivät poliisiin, joka käytti asettaan. Poliisit myös kysyvät Starrilta, josko he käyttivät alkoholia tai osallistuiko Khalil juhlassa puhjenneeseen tappeluun. Jokainen kysymys yritti etsiä syytä sille, miksi poliisin käytös olisi ollut sallittua tai hyväksyttävää. Myös Starrin ystävä Hailey korostaa samanlaisia väitteitä tapausta kohtaan myöhemmin THUG-kirjassa.

"I'm not apologising because it was only a joke!" she shouts. "It doesn't make me a racist. I'm not letting you guys guilt trip me like this. What's next? You want me to apologize because my ancestors were slave masters or something stupid?" - - "It's not my fault she can't get over a joke from freaking freshman year! Just like it's not my fault you can't get over what happened to Khalil."

"So I'm supposed to 'get over' the fact he was murdered?"

"Yes, get over it! He was probably gonna end up dead anyway." - - "He was a drug dealer and a gangbanger," Hailey says. "Somebody was gonna kill him eventually." (THUG, 2017, 336–337)

Hailey on teoksen valkoinen etuoikeutettu hahmo, jonka ajatusmaailma rakentuu mediassa esitettyihin asioihin. Koska mediassa on kerrottu Khalilin kuuluneen jengiin ja väitetty hänen myyneen huumeita, hänen kuolemalleen on ollut helpompi laittaa syy ja seuraus leimat. Huumeiden vastaisen sodan aikana kehitetty median hyökkäys massavangitsemisen puolesta näkyy Haileyn

puhetavassa oikeuttaa poliisin teko surmata Khalil. Hailelle Khalilin kuolema ei myöskään vaikuta erityisen koskettavalta Khalilin väitettyjen tekojen takia.

Sanaan 'rasisti' liittyy myös vahva tunnelataus. Monelle valkoiselle rasistiksi kutsuminen on äärimmäinen loukkaus ja ajatus siitä, että ainoastaan valkoiset olisivat rasistisia, on ongelmallinen. Eivätkö tummaihoisetkin voi olla rasisteja? Kaikilla rodullisilla ryhmillä voi olla vihamielisiä asenteita ja voivat käyttäytyä rodullisesti syrjivään tapaan. Mutta jos kysymykseen ”voivatko värilliset ihmiset olla rasistisia?” vastaa vastakysymyksellä ”vastaus riippuu siitä, miten rasismi määritellään”. Kysymys saakin kaksi eri vastausta.

Jos rasismi määritellään rotuennakkoluuloina, silloin kaikki voivat olla rasistisia ihonväristä riippumatta. Jos rasismin määritelmä onkin, että se on rotuun perustuva etuusjärjestelmä, silloin värilliset ihmiset eivät voi olla rasistisia. Esimerkiksi afroamerikkalaiset eivät ole rasistisia sen takia, että he systemaattisesti hyötyisivät rasismista. (Tatum, 2017, 89–90) Heillä ei ole samanlaisia etuoikeuksia, kuin valkoisilla, esimerkiksi varallisuuden suhteen. Vuoden 2017 syyskuussa kirjoitetun artikkelin mukaan, jokaista 100 valkoisen perheen dollaria kohti, afroamerikkalaiset tienaaavat ainoastaan 5,04 dollaria. (Badger, 2017)

Monille valkoisille rasismiin liitetään valkoinen Ku Klux Klanin huppu tai henkilö, joka sylkee rodullisia loukkauksia värillisille ihmisille. Tämä kuvastaa aktiivista rasismia, joka on räikeää ja tahallista syrjintää. Passiivinen rasismi on vähemmän näkyvillä ja voi ilmetä esimerkiksi rasistisille vitseille nauramisessa tai vaikeiden rotukysymysten välttelyssä. Koska rasismi on niin syvään juurtunut Yhdysvaltalaisiin instituutioihin, se ruokkii helposti itseään. (Tatum, 2017, 91)

THUG-teoksessa Hailey vitsailee aasialaisen ystävänsä perheellä, kysyen, söivätkö he kiitospäivänä kissan. Starrille rasismi tulee esille Khalilin kuolemaan liittyvien huomautusten kautta. Hän myös lopettaa Starrin seuraamisen sosiaalisen median Tumblrissa.

”She’s lying,” Maya says. ”That’s not why she unfollowed you. She said she didn’t wanna see that shit on her dashboard.”

I figured. “That Emmett Till picture, right?”

”No. All the ‘black stuff,’ she called it. The petitions. The Black Panther pictures. That post on those four little girls who were killed in that church. That stuff about that Marcus Garvey guy. The one about those Black Panthers who were shot by the government.” (*THUG*, 2017, 247)

Hailey haluaa sulkea omasta elämästään pois sellaiset asiat, jotka eivät kiinnosta tai kosketa häntä. Tämän voi yhdistää väitteeseen, että rasismi on vain osa historiaa jota ei enää tapahdu. On olemassa

ihmisiä, jotka eivät huomaa median jakamia stereotyyppisiä kuvia värillisistä ihmisistä. He eivät ole huomanneet esimerkiksi syrjintää oman yhteisönsä asuntojen myynnissä tai rotuun perustuvien viharikosten raportointimäärän lisääntymiseen. Toisin sanoen ei kiinnitetä huomiota rotukysymyksiin. (Tatum, 2017, 83)

Teoksessa esitellään vielä yksi tärkeä seikka, joka on tapahtunut myös monien tosielämän poliisiväkivaltatapausten yhteydessä:

The song fades off. "This is the hottest station in the nation, Hot 105," the DJ says. "If you're just tuning in, the grand jury has decided not to indict Officer Brian Cruise Jr. in the death of Khalil Harris. Our thoughts and prayers are with the Harris family. Stay safe out there, y'all." (THUG, 2017, 382)

Useissa poliisiväkivaltatilanteissa poliisi jää syyttämättä eikä joudu oikeuteen. Nämä poliisit saattavat olla jopa palkallisella vapaalla tutkinnan ajan (Quah & Davis, 2015). Näin tapahtui esimerkiksi Trayvon Martinin tapauksessa. Naapurustovahti Zimmerman soitti hätänumeroon raportoidakseen epäilyttävästä käytöksestä ja kertoi heille, että Martinilla olisi pahat mielessä ja hän oletti Martinin olleen huumeiden vaikutuksen alainen. Hätänumerosta vastannut henkilö varoitti Zimmermania seuraamasta Martinia. Hän ei totellut, vaan lähti pojan perään ottaen mukaan käsiaseen. Ainoastaan Zimmerman tietää, mitä oikeasti tapahtui. Kun poliisi saapuu paikalle, Zimmerman oli ampunut Martinia kuolettavasti rintaan. Hän sanoi ampuneensa puolustukseksi. (McVeigh, 2012) Vuonna 2013 Zimmerman todettiin syyttömäksi Martinin kuolemaan (Luscombe, 2013). Samoin kävi Philando Castillelle, kun hänet ampunut poliisi todettiin syyttömäksi (Craven, 2017). Olemassa on monia samanlaisia uutisia, joissa poliisit vapautuvat syytteistä ja voivat jatkaa elämäänsä. THUG-teoksen Khalil on siis kuin esimerkki todellisesta tilanteesta Yhdysvalloissa, joissa uhri ensin mustamaalataan mediassa ja lopulta ei saa ansaitsemaansa oikeutta.

3.4 Protestit

THUG-kirja on päähenkilö Starrin, nuoren 16-vuotiaan afroamerikkalaisen naisen kasvutarina. Teoksen aikana hän käy kamppailua itsensä ja identiteettinsä kanssa. Khalilin kuoleman jälkeen hänen täytyy pohtia, kehen hän voi luottaa, jotta hän ei tulisi hyväksikäytetyksi.

"Excuse me, Ms. Ofrah," Momma says, "but as much as I want that, I want my daughter to have some peace. And privacy." Momma looks at the news vans across the street. Ms. Ofrah glances back at them. - -

"- - I don't want to put Starr out there like that. Quite the opposite, actually. I want to protect her privacy." - - "Starr offers a unique perspective in this, one you don't get a lot with these cases, and I want to make sure her rights are protected and that her voice is heard, but without her being—"

“Exploited?” Daddy asks. (*THUG*, 2017, 135)

Garden Heights -naapurustossa tunteet ovat kireällä Khalilin kuoleman jälkeen. Rauhallisia protesteja järjestetään Khalilin muistoksi, joihin myös Starrin isä osallistuu Starrin veljien kanssa. Uutiskanavat kiinnostuvat protesteista ja sana leviää nopeasti. Siksi Ms. Ofrah, asianajaja ja Just Us for Justice -liikkeen puolestapuhuja, tarjoutuu edustamaan Starria, kun tulee hetki, jolloin Starrin tulee todistaa ja antaa lausunto oikeudessa tai mediassa.

Koko teoksen ajan Starr pohtii kenelle hän voi kertoa Khalilin kuolemasta, omasta todistajan asemastaan tai miten hän voi puhua asiasta. Hän kokee painetta kertoa tapahtumista, koska se tuntuu oikealta. Samalla hän pelkää, voiko totuus aiheuttaa lisää ongelmia vaikkapa hänen isälleen, jota poliisit jo kerran pelottelivat.

K: “Were you really the one with him?” - -

S: “Does it matter?”

K: “Yeah it matters. Why you keeping quiet ‘bout it? Like you hiding or something.” - -

S: “I can’t go around telling people that shit.”

K: “Why not?”

S: “Because! You ain’t see what the cops just did to my dad ‘cause they know I’m the witness.”

K: “So you gon’ let the police stop you from speaking out for Khalil? I thought you cared about him way more than that.”

S: “I do.” - - “I already talked to the cops, Kenya. Nothing happened. What else am I supposed to do?”

K: “Go on TV or something, I don’t know,” she says. “Tell everybody what really happened that night. They’re not even giving his side of the story. You’re letting them trash talk him—”

- -

K: “You hear all the stuff they’re saying ‘bout him on the news, calling him a thug and stuff, and you know that ain’t Khalil. I bet if he was one of your private school friends, you’d be all on TV, defending him and shit.” - - “Fucked-up part about this? The Khalil I know would’ve jumped on TV in a hot second and told everybody what happened that night if it meant defending you. And you can’t do the same for him.” - - “Here you are, with a chance to help change what happens in our *whole neighbourhood*, and you staying quiet. Like a coward.” (*THUG*, 2017, 194–196)

Keskustelu Starrin ja hänen ystävänsä Kenyan välillä on merkitsevä koko teoksen kannalta. Kenya ei pelkää sanoa Starrille suoraan, että Starrin tulisi kertoa, mitä Khalilille tapahtui. Starria pelottaa ja pelko saa hänet pysymään näkymättömänä. Pelko on todellinen, koska hän on jo todistanut ystävänsä kuoleman, joten hän ei halua enää kenenkään joutuvan kokemaan samaa.

Isänsä rohkaisemana Starr kuitenkin päättää puhua medialle. Se on ensimmäinen askel hänen protestissaan ystävän puolesta.

Ms. Ofrah once said that this is how I fight, with my voice. So I fight. - - “If people knew why he sold drugs, they wouldn’t talk about him that way.” - - But then I look at the camera, suddenly aware that millions of people will watch this in a few days. King may be one of them. Although

his threat is loud in my head, it's not nearly as loud as what Kenya said that day in the store. - - "Khalil's mom is a drug addict." - - "Anybody who knew him knew how much that bothered him and how much he hated drugs. He only sold them to help her out of a situation with the biggest drug dealer and gang leader in the neighbourhood." - - "I don't understand how everyone can make it seem like it's okay he got killed if he was a drug dealer and a gangbanger." - - "It seems like they always talk about what he may have said, what he may have done, what he may not have done. I didn't know a dead person could be charged in his own murder, you know?" - - "My uncle's a cop. I know not all cops are bad. And they risk their lives, you know? I'm always scared for my uncle. But I'm tired of them assuming. Especially when it comes to black people." - - "If officer Cruise were sitting here," - - "What would you say to him?" - - But Ms. Ofrah says this interview is the way to fight. When you fight, you put yourself out there, not caring who you hurt or if you'll get hurt. - - "I'd ask him if he wished he shoot me too." (THUG, 2017, 282–286)

Haastattelu saa Starrin avautumaan. Ms. Ofrah on sanonut haastattelun olevan Starrin tapa taistella. Hänen täytyy olla pelkäämättä, mitä toiset sanovat tai ajattelevat. Piiloutuminen ei paranna tilannetta vaan sitä tekee avoimesti puhuminen. Jos kukaan ei puhu poliisiväkivallasta tai rodullisesta profiloinnista, niihin ei myöskään kiinnitetä huomiota. Sosiaalisen median aika on mahdollistanut sen, että monet tietävät sivustakatsojien avulla afroamerikkalaisten kokemasta poliisiväkivallasta.

Starrin isä kannattaa Black Panthers -liikettä, joka syntyi vuonna 1966 Kalifornian Oaklandissa. Se oli poliittinen järjestö afroamerikkalaisten poliisiväkivaltaa vastaan. Vuonna 1968 Black Panther -järjestöllä oli noin 2000 jäsentä. Myöhemmin liike rappeutui sisäisten jännitteiden, aseellisten yhteenottojen ja FBI:n turvallisuuspalvelun tavoite oli heikentää järjestöä. (History, 2018) Starrin isä on opettanut Black Panthers -liikkeen ideologiaa myös lapsilleen ja keskustelee aiheesta Starrin kanssa.

"The oppressed," says Daddy.

"Yeah. We're the ones who get the short end of the stick, but we're the ones they fear the most. That's why the government targeted the Black Panthers, right? Because they were scared of the Panthers?"

"Uh-huh," Daddy says. "The Panthers educated and empowered the people. That tactic of empowering the oppressed goes even further back than the Panthers though. - -"

"Right. Lack of opportunities," Daddy says. "Corporate America don't bring jobs to our communities, and they damn sure ain't quick to hire us. Then, shit, even if you do have a high school diploma, so many of the schools in our neighborhoods don't prepare us well enough. That's why when your momma talked about sending you and your brothers to Williamson, I agreed. Our schools don't get the resources to equip you like Williamson does. It's easier to find some crack than it is to find a good school here. "Now, think 'bout this," he says. "How did the drugs even get in our neighbourhood? This is a multibillion-dollar industry we talking 'bout, baby. That shit is flown into our communities, - -" - - "Exactly. Drugs come from somewhere, and they're destroying our community," he says. "You got folks like Brenda, who think they need them to survive, and then you got the Khalils, who think they need to sell them to survive. The Brendas can't get jobs unless they're clean, and they can't pay for rehab unless they get jobs. When the Khalils get arrested for selling drugs, they either spend most of their life in prison, another billion-dollar industry, or they have a hard time getting a real job and

probably start selling drugs again. That's the hate they're giving us, baby, a system designed against us.- -" (THUG, 2017, 167–169)

Starrin isä opettaa lapsilleen, miten Yhdysvalloissa eri järjestelmät on suunniteltu afroamerikkalaisia vastaan. Hänen sanansa myös pitävät paikkaansa, sillä crack-kokaiinista on tullut ongelma, joka vaivaa edelleen. Koska addikteilla ei ole töitä ei heillä ole myöskään rahaa katkaisuhuitoon. Siksi huumeiden myynti on helpompi tapa tienata rahaa köyhässä huumeongelman rappioittamassa yhteisössä. Jos pidätetyt myyjät tai käyttäjät joutuvat vankilaan, he menettävät oikeuden vaikkapa äänestää (DuVernay, 20016). Rikosoikeusjärjestelmässä olevat ihmiset eivät pääse siitä ulos. Koska järjestelmä ei muutu, myöskään ihmisten viha epäoikeudenmukaisuutta kohtaan ei hälvene.

Viha juontuu myös sukupolvet ylittävästä traumasta - orjuudesta:

Daddy once told me there's a rage passed down to every black man from his ancestors, born the moment they couldn't stop the slave masters from hurting their families. Daddy also said there's nothing more dangerous than when that rage is activated. (THUG, 2017, 193)

Rasistiset järjestelmät, jotka ovat syntyivät toinen toisensa jälkeen, kuten orjuuden jälkeinen Jim Crow, huumeiden vastainen sota ja massavangitsemisen, toimivat katalysaattoreina vihalle. Poliisin käytös värillisiä yhteisöjä kohtaan on yksi alistamisen keino, joka on vaikuttanut jo vuosikymmenien ajan. Kansalaisyhteisöliikkeen aikaan protestit muuttuivat mellakoiksi, kun poliisi vastasi niihin käyttämällä voimakeinoja (Taylor, 2014). Ärtymys, viha ja pettymys vallitsevat myös THUG-kirjassa, kun Khalilin ampunutta poliisia ei laiteta syytteeseen. Päätöksen jälkeen Starr pohtii omaa osaansa tapahtumien kulussa. Hän teki kaiken mitä pystyi, eikä se silti riittänyt laittamaan oikeita ihmisiä vastuuseen:

I told the truth. I did everything I was supposed to do, and it wasn't fucking good enough. Khalil's death wasn't horrible enough to be considered a crime. But damn, what about his life? He was once a walking, talking human being. He had family. He had friends. He had dreams. None of it fucking mattered. He was just a thug who deserved to die. (THUG, 2017, 383)

Oikeuden tekemän päätöksen jälkeen ihmiset lähtevät kadulle. He haluavat oikeutta Khalilille. He haluavat muutosta. Jälleen oikeusjärjestelmä toimi valkoisen miehen eduksi ja ihmiset näkevät päätöksen viestinä, että Khalilin elämällä ei ollut merkitystä. Starr haluaa tehdä jotain Khalilin puolesta, mutta ei ole täysin varma, mitä se olisi. Hän käy lyhyen keskustelun poikaystävänsä Chrisin kanssa, joka käy samaa koulua Starrin kanssa. Heidän välillään on myös se ero, että Starr on afroamerikkalainen ja Chris valkoinen. Siksi Chris ei välttämättä ymmärrä vihaa, jota Starr tuntee.

"I wanna do something," I say. "Protest, riot, I don't care—" - -
"Starr, think about this," Chris says. "That won't solve anything."
"And neither did talking!" I snap. "I did everything right, and it didn't make a fucking difference. I've gotten death threats, cops harassed my family, somebody shot into my house,

all kinds of shit. And for what? Justice Khalil won't get? They don't give a fuck about us, so fine. I no longer give a fuck.” (THUG, 2017, 384)

Chris yrittää saada Starria rauhoittumaan. Hänellä on myös pointti, koska mellakointi voi aiheuttaa lisää ongelmia tai ihmiset voivat satuttaa itsensä. Kuten Starrin isä oli kertonut hänelle, sukupolvien ylittävä trauma saa afroamerikkalaiset vihaisiksi, ja kun jokin aktivoi tuon vihan, sitä ei pysty pidättelemään. Nykyään nuorisolle aiheutunut trauma voi johtua poliisiväkivallasta ja pelosta tulla profiloiduksi.

Tilanne kärjistyy. Starr, Chris ja Starrin veli ja ystävät yrittävät päästä pois levottomalta alueelta, mutta eivät pääse kauas heidän autonsa hajottua. Se johdatti heidät alueelle, jossa Khalil kuoli.

The protestors are on Carnation. Where it happened. I haven't been back here since that night. Knowing this is where Khalil... I stare too hard, the crowd disappears, and I see him lying in the street. The whole thing plays out before my eyes like a horror movie on repeat. He looks at me for the last time and—

“A hairbrush is not a gun!” - -

Ahead of the crowd a lady with twists stands on top of a police car, holding a bullhorn. She turns toward us, her fist raised for black power. Khalil smiles on the front of her T-shirt. (THUG, 2017, 402–403)

Starrin asianajajan, Ms. Ofrahin, näkeminen protestoijien johtajana saa Starrin rohkaistumaan. Starr osallistuu protestiin aktiivisesti.

The lady climbs off and hands Ms. Ofrah the bullhorn. Ms. Ofrah passes it over to me.

“Use your weapon,” she says. Another one of her coworkers lifts me and sets me on top of the cop car. About ten feet away there's a shrine for Khalil in the middle of the street; lit candles, teddy bears, framed pictures, and balloons. It separates the protestors from a cluster of officers in riot gear. It's not nearly as many cops as it was on Magnolia, but still... They're cops. - - The bullhorn is as heavy as a gun. Ironic since Ms. Ofrah said to use my weapon. - -

“My name is Starr. I'm the one who saw what happened to Khalil,” - - “And it wasn't right.” - -

“We weren't doing anything wrong. Not only did Officer Cruise assume we were up to no good, he assumed we were criminals. Well, Officer Cruise is the criminal.” - - “I'm sick of this! Just like y'all think all of us are bad because of some people, we think the same about y'all. Until you give us a reason to think otherwise, we'll keep protesting.” - - “Everybody wants to talk about how Khalil died,” - - “But this isn't about how Khalil died. It's about the fact that he lived. His life mattered. Khalil lived!” I look at the cops again. “You hear me? Khalil lived!” - - The can of tear gas sails toward us from the cops. (THUG, 2017, 405–407)

Aikaisemmin, kun Starr antoi haastattelun Khalilin viimeisen illan tapahtumista, hän ei pystynyt sanomaan Khalilia ampuneen poliisin nimeä. Nyt hän sanoo avoimesti konstaapelin nimen eikä pelkää sen seurauksia. Myös hänen kokemansa uhkaukset, ahdistelu ja konkreettiset varoitukset jengiläisiltä, jotka halusivat Starrin olevan hiljaa, toimivat nyt ainoastaan syynä, miksi hänen tulee puhua suoraan. Kenyan kanssa käyty keskustelu saa uuden merkityksen, kun Starr uskaltaa olla esillä,

eikä pelkää sitä, että hänen sanansa saattaisivat satuttaa. Kun hän osaa käyttää asettaan, omia sanojaan oikein, häntä kuunnellaan ja hän voi saada aikaan muutosta.

Protesti saattaa tapahtumat päätökseen. Se osoittaa poliisiväkivallan riepoteleman yhteisön vahvuutta ja on myös esimerkki todellisista protesteista. 1960-luvulla käytiin rajuja mellakoita poliisiväkivaltaa vastaan. Yksi merkittävimmistä on Harlemin mellakat vuonna 1964. Ne johtuivat siitä, kun valkoinen poliisi, Thomas R. Gilligan, ampui 15-vuotiaan afroamerikkalaisen James Powellin. Harlemin mellakoissa kuoli yksi ihminen, yli 125 ihmistä loukkaantui, noin 500 ihmistä pidätettiin ja 700 yritystä koki vaurioita. Sen jälkeen monet afroamerikkalaiset kohtasivat James Powellin kaltaisen lopun, joka aiheutti lisää mellakoita 60-luvulla. (Beenish, 2015)

Michael Brownin kuoleman jälkeen Missourin Fergusonissa puhkesi viikkoja kestäneitä mellakoita. Poliisit käyttivät kyynelkaasua ja kumiluoteja protestoijia vastaan. Tämä lisäsi väkivaltaisuutta. Fergusoniin julistettiin hätätila sekä ulkonaliikkumiskieltoja, mutta tilanne ei rauhoittunut. Kun Brownin ampuneen poliisin vapauttava tuomio tuli julki, se johti uusiin vakaviin levottomuuksiin myös muualla Yhdysvalloissa. (Sanchez & Lawler, 2015)

Baltimoressa käytiin yhteenottoja, kun afroamerikkalainen Freddie Gray kuoli pidättämisen yhteydessä saamiinsa vammoihin. Paikalle kutsuttiin mellakkapoliiseja mellakoiden kurinpitoon. Protestit kestivät Baltimoressa kuukausien ajan. Monet olivat turhautuneet poliisin käytökseen. Ihmiset kokivat olevansa vankeina omassa kotikaupungissaan ja poliisien sanottiin ahdistelevan heitä pienimmistäkin syistä. (Woods & Pankhania, 2016)

Yhtäläisyydet *THUG*-kirjan ja todellisten protestien välillä ovat merkittävät. Mellakkavarusteiset poliisit ja ihmiset, jotka purkavat vihaansa epäreilua järjestelmää vastaan, ovat osa niin *THUG*-teoksen fiktiivistä maailmaa, kuin 1960-luvulta tähän päivään saakka ulottuvaa todellisuutta. Orjuuden jättämät arvet katoavat tuskin koskaan ja epäreilu järjestelmä ei edesauta ihmisten vihan hälvenemisessä.

3.5 Black Lives Matter -liike

Angie Thomas sai inspiraation kirjoittaa debyyttikirjansa Black Lives Matter -liikkeen ansiosta ja hän käsittelee rasismia ja poliisiväkivaltaa aikana, jolloin nämä aiheet eivät voisi olla ajankohtaisempia. Vuonna 2012 Trayvon Martinin murhan jälkeen syntynyt Black Lives Matter -liike on poliittinen ja ideologinen väliintulo maailmassa, jossa tummaihoisten elämät ovat vaarassa järjestelmällisesti ja tahallisesti. Sen tarkoitus on vahvistaa tummaihoisten ihmisyyttä, heidän antamaansa panosta yhteiskunnalle ja yhteisöilleen ja sinnikkyyttä kuolettavan sorron edessä. Järjestö on tuonut esille

keskusteluja eri osavaltioissa tapahtuvasta väkivallasta afroamerikkalaisia kohtaan. He ovat tuoneet tietoon ja korostaneet etenkin tummaihoisten naisten, varsinkin tummaihoisten transnaisten kokemuksia väkivallasta. Liike on kehitetty kaikkien afroamerikkalaisten elämän tukemiseksi. (Black Lives Matter, 2018)

Black Lives Matter -liike on varsin nuori, mutta se on saanut aikaan paljon. Fergusonin mellakoissa liike oli vahvasti esillä, aktivoiden ihmisiä puhumaan ja antaen valoa epäoikeudelliselle järjestelmälle. Jäsenet ovat syrjäyttäneet afroamerikkalaisia vastaan olevia poliitikkoja ja ovat muuttaneet tummaihoisia koskevien keskustelujen ehtoja ympäri maailman. He ovat myös auttaneet katalysoimaan muita liikkeitä ja saaneet eri kulttuureja kääntämään katseensa kohti tummaihoisia ihmisiä vastaan olevan järjestelmän ja ajattelutavan vaarallisia vaikutuksia. (Black Lives Matter, 2018) Voisikin sanoa, että Black Lives Matter -liike on uusi kansalaisoikeusliike, jonka tavoitteet sisältävät niin afroamerikkalaisten ja muiden värillisten oikeudet, kuin myös esimerkiksi seksuaalivähemmistöjen oikeudet värillisissä yhteisöissä.

Patrisse Khan-Cullors kertoo teoksessaan *When They Call You A Terrorist: A Black Lives Matter Memoir* (2018), kuinka hän vuonna 2012 löysi Facebookista lyhyen uutisjutun Trayvon Martinista ja kuinka valkoinen mies oli tappanut mustan pojan eikä joutunut syytteeseen. Hän oli tyrmistynyt tapahtuneesta ja halusi tietää, olivatko muut kuulleet tästä. Hän kertoo rakastaneensa monia nuoria miehiä, jotka näyttivät aivan Trayvon Martinilta. Tyrmistyksen korvasi suru, samoin hänen ystävänsä tunsivat surua. 15 ihmistä kokoontui Khan-Cullorsin kotona ja he päättivät lopettaa valkoisen ylivallan ja luoda maailman, jossa kaikkien lapset voisivat menestyä. (Khan-Cullors, 2018, 167) Hän tuo esille, kuinka Martinin elämä ja kuolema on haluttu pyyhkiä olemattomiin eikä mediakaan tuonut esille tapahtuman epäoikeudenmukaisuutta. Valkoinen mies kävelee vapaana, kun hän on tappanut afroamerikkalaisen aseistamattoman pojan ja kukaan ei puhu siitä. Patrisse Khan-Cullors kysyykin: ”Oliko nyt 2012 vai 1955?”. (Khan-Cullors, 2018, 174)

THUG-teoksen lopussa Angie Thomas kertoo, kuinka hän kasvoi naapurustossa, joka tunnettiin kaikista vääristä syistä. Alueella oli paljon huumeilureita, ampumisia, rikollisuutta ja Thomasin sanoin ”kaikkia muita ghetoille stereotyyppisiä piirteitä”. (*THUG*, 2017, 441) Hän kertoo, että vaikka nämä piirteet olivat jokapäiväisiä uhkia, naapuruston hyvät asiat olivat tärkeämpiä ja niitä ei huomannut, ellei asunut alueella. Poliisit olivat myös joskus supersankareita, mutta jo nuorena hänelle opetettiin, että poliisin lähetyvillä täytyy käyttäytyä varovaisesti.

Loppusanoissa hän kertoo, mistä *THUG* sai alkunsa:

“But just like Emmett, I remember the first time I saw the video of Oscar Grant. - - The video was shocking for multiple reasons, one being that someone actually caught it on tape. - - My classmates, who had never heard such tales, had their own opinion about it.

“He should’ve just done what they said.”

“He was resisting.”

“I heard he was an ex-con and a drug dealer.” - -

I’ve always told stories. When I can’t find a way to say the words out loud, I create characters who do it for me. *The Hate U Give* started as a short story my senior year. It was cathartic at the time, and I thought I was done telling Starr and Khalil’s story because I foolishly hoped Oscar wouldn’t happen again. But then there was Trayvon. Michael. Eric. Tamir. There were more conversations just like the ones I heard at school but on a wider scale. Politicians and officials echoed my classmates, which led to more anger and disappointment for me, my peers, and the kids in my neighbourhood who saw themselves in those gentlemen. In the midst of it, three words suddenly created a variety of reactions whenever uttered: Black Lives Matter.”

(*THUG*, 441–443)

Starrin tarinan kautta Thomas tuo esille omia kokemuksiaan. Luokkatovereiden tapa puhua poliisiväkivallan uhrista ilmenee Haileyn hahmossa, joka ei välttämättä ymmärrä rotuun liittyvää ongelmaa. Starr on myös jakanut omalla sosiaalisen median kanavallaan afroamerikkalaisten historiaan liittyvistä asioista, kuten kansalaisoikeusliikkeestä ja Black Panthers -järjestöstä. Kuten Angie Thomas mainitsee kirjan lopussa nimen Emmett, tarkoittaen Emmett Tilliä, myös Starr puhuu hänestä teoksen aikana.

I once posted a picture of Emmett Till, a fourteen-year-old black boy who was murdered for whistling at a white woman in 1955. His mutilated body didn’t look human. Hailey texted me immediately after, freaking out. I thought it was because she couldn’t believe someone would do that to a kid. No. She couldn’t believe I would reblog such an awful picture. (*THUG*, 2017, 80)

Emmett Till oli vierailmassa sukulaisillaan Mississippissä, kun häntä syytettiin valkoiselle naiselle viheltämisestä. Muutaman päivän jälkeen naisen aviomies ja velipuoli sieppasivat Tillin, hakkasivat ja ampuivat häntä päähän. Miehet vapautettiin murhasyytteistä valkoisen valamiehistöön turvin. Emmett Tillin murha ja hautajaiset, jossa hänen arkkunsa oli avonainen, sai aikaan kansalaisoikeusliikkeen nousun 1950-luvun Yhdysvalloissa. Vasta vuonna 2007 nainen, joka oli syyttänyt Tilliä viheltämisestä, myönsi keksineensä koko asian. (*The Biography*, 2018)

Angie Thomasin tavoitteena oli antaa ääni nuorille. Monet tuntevat olonsa turhautuneiksi, pelokkaiksi, vihaisiksi ja surullisiksi. Thomas haluaa osoittaa, etteivät he ole yksin Yhdysvalloissa

tai muualla, joissa epäoikeudenmukaisuus, ennakkoluulot ja rasismi nostavat jälleen päitään. Hän mainitsee lopuksi vielä tärkeimmän toiveensa:

”But my ultimate hope is that every single person who reads *The Hate U Give* walks away from it understanding those feelings and sharing them in some way.”

(*THUG*, 2017, 443)

4 Lopuksi

Työssäni olen tutkinut, kuinka rasismia kuvataan Angie Thomasin *The Hate U Give* -kirjassa ja miten rasismi näkyy nykyajan Yhdysvalloissa. Olen käynyt laajasti läpi rasismia Yhdysvaltalaisessa kontekstissa sen historiasta nykypäivään asti. Olen myös vertaillut *THUG*-teoksessa ilmenneitä rasismiin liittyviä tapauksia todellisiin tilanteisiin, joissa afroamerikkalainen on kuollut.

Hypoteesejani olivat, että *THUG*-teoksessa esiintyvien rotukysymysten ja todellisten tilanteiden välillä on yhtäläisyys ja rasismien historia on näkyvästi esillä niin kaunokirjallisessa teoksessa, kuin reaali maailmassamme. Analyysissäni nämä hypoteesit osoittautuivat tosiksi. Rasismi ja rotu ovat osa yhdysvaltalaista järjestelmää, jotka saivat alkunsa jo ennen 1800-lukua. Siitä lähtien rotu on synnyttänyt kysymyksiä kontrollista ja valkoisen ja värillisen rodun eroavaisuuksista. Neutraali puhetapa ei osoita esimerkiksi lainsäädännön rasistisia piirteitä, mutta *THUG*-teoksessakin pääosassa oleva poliisiväkivalta on konkreettinen esimerkki rodun hallitsevasta merkityksellisyydestä Yhdysvaltojen kulttuurissa. Historiallisesti rasismi on ottanut uusia muotoja edellisen hajottua ja se on muuntautumiskykyinen ajan vaateisiin verrattuna. Tapahtumien yhtäläisyydet *THUG*-teoksessa ja todellisissa tilanteissa olen ottanut esille Khalil-hahmon kautta ja olen kertonut myös todellisista poliisiväkivallan uhreista.

THUG-teos tuo esille vakavan sosiaalisen ongelman yhdysvaltalaisesta nykykulttuurista. Pinnan alla kytevät jännitteet vaikuttavat henkilöhahmojen elämään ja ajattelutapaan, siksi teoksessa myös rotu on tärkeässä asemassa. Starr kokee olevansa kaksi eri ihmistä. Teoksen aikana hän huomaa läheisissään piirteitä, joita ei ole aikaisemmin huomannut, esimerkiksi passiivisen rasismien piirteitä ystävässään Haileyssä. Kotona hän kokee olonsa turvattomaksi poliisin pelon ja jengien uhkausten takia. Hänen kasvutarinansa pelokkaasta ja trauman kokeneesta 16-vuotiaasta tytöstä aktivistiksi ja nuoreksi naiseksi, joka ei suostu enää olemaan hiljaa, on merkittävä ja voimaannuttava. Etenkin nuorena naishahmona Starr osoittaa olevansa vahva. Hän oppii koko teoksen ajan asioita omasta historiastaan ja omasta asemastaan afroamerikkalaisena naisena, jonka asema voi kulttuurisessa kontekstissa olla vielä heikompi afroamerikkalaiseen mieheen verrattuna, esimerkiksi työllistymisen kautta.

Tutkimuskysymyksiäni oli, miten rasismi kuvataan Angie Thomasin teoksessa ja millaisia yhtäläisyyksiä tapahtumien välillä on. Rasismin kuvaus ilmenee lähinnä 2000-luvun tapahtumien kautta, jotka voi yhdistää myös rasismin historiaan. Rodullinen profilointi, poliisiväkivalta, köyhät afroamerikkalaisten asuttamat alueet ja mellakat ovat osa nykypäivää, mutta ovat olleet olemassa jo vuosikymmenien, ellei -satojen ajan. Yhtäläisyyksiä olen käynyt läpi teoksesta otettujen lainausten, sekä todellisten uutisten avulla, jotka osoittavat samankaltaisuuksia monin tavoin. Esimerkiksi Khalilin kuolema, rodullinen profilointi sekä Starrin kokema uhka puhua avoimesti tapahtumien kulusta tulevat esille niin Michelle Alexanderin, Beverly Daniel Tatum, kuin median uutistenkin kautta.

Kun pohdin millaisia tutkimusmahdollisuuksia aiheeni voisi tarjota, mieleeni tulee esimerkiksi afroamerikkalaisten naisten kokema rasismi afroamerikkalaisiin miehiin verrattuna. Toinen mielenkiintoinen aihe voisi olla, millainen on valkoisen asema rasismia tutkittaessa ja miten voidaan vaikuttaa liittolaisena rasismia vastaan. Kolmas tutkimusvaihtoehto voisi olla se, miten afroamerikkalaisten kulttuuria käytetään hyväksi unohtaen rasismin vaikutukset ja kuinka kulttuuri voi harhauttaa ihmisiä kääntämään katseensa pois todellisista ongelmista. Samoin rasismin tutkiminen jossakin toisessa maassa kuin Yhdysvalloissa voi tarjota uusia näkökulmia aiheeseen.

Kuten tutkimukseni osoittaa, rasismi on aiheena hyvin monialainen ja laaja. Rasismin asettaminen tiettyyn kontekstiin vaikuttaa sen tutkimiseen ja Yhdysvalloissa tapahtuva rasismi on ehkä maailmalla tunnetuin pitkän orja- ja sortohistorian takia. Rasismi saa jatkuvasti uusia muotoja, eivätkä sitä koe ainoastaan afroamerikkalaiset vaan myös toiset ihmisryhmät, kuten pakolaiset. *THUG*-teokseen liitettynä keskityin rasismin ilmenemiseen ainoastaan afroamerikkalaisessa yhteisössä. Aihe on ajankohtainen eikä katoa hetkessä vaan kyseessä voi olla sukupolvien työ purkaa rasismin rakenteet yhteiskunnan järjestelmistä.

Lähteet

Kaunokirjallinen teos

Thomas, A. 2017. *The Hate U Give*. Lontoo: Walker Books Ltd.

Muut lähteet

Niemi, E. 2014. *Ei-amerikkalaisen mustan hybridisyys Adichien romaanissa Americanah* Jyväskylän yliopisto. Taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitos. Kandidaatintutkinto.

Mäkinen, T. 2009. *The N-bomb : A study of attitudes towards English and Finnish terms that refer to black people*. Jyväskylän yliopisto. Kieli- ja viestintätieteiden laitos. Kandidaatintutkinto.

Alexander, M. 2012. *The New Jim Crow: Mass Incarceration in the Age of Colorblindness*. New York: The New Press.

Daniel Tatum, B. 1997, päivitetty versio 2017. “*Why Are All the Black Kids Sitting Together in the Cafeteria?*”: *And Other Conversations About Race*. New York: Basic Books.

Khan-Cullors, P. 2018. *When They Call You A Terrorist: A Black Lives Matter Memoir*. United States: St. Martin’s Press.

Barish, H., DuVernay, A., Averick, S. (tuottajat) & DuVernay, A. (ohjaaja). 2016. *13th* [elokuva]. Yhdysvallat: Netflix.

Buddhas on Death Row: About. URL: <https://www.buddhasondeathrow.com/about>. Tarkistettu 14.5.2018.

Gustafsson, M. 2017. *Mikä ihmeen ya? Suomessa nuorten aikuisten kirjallisuus on yhä tuntematonta – maailmalla kirjailijat ja lukijat kohtaavat megatapahtumissa*. Yleisradio. URL: <https://yle.fi/uutiset/3-9759840>. Tarkistettu 30.4.2018.

Kitchener, C. 2017. *Why So Many Adults Love Young-Adult Literature*. The Atlantic. URL: <https://www.theatlantic.com/entertainment/archive/2017/12/why-so-many-adults-are-love-young-adult-literature/547334/>. Tarkistettu 9.5.2018.

Daniels, C. L. 2006. *Literary Theory and Young Adult Literature: The Open Frontier in Critical Studies*. The Alan Review. URL: <https://scholar.lib.vt.edu/ejournals/ALAN/v33n2/daniels.pdf>. Tarkistettu 9.5.2018.

Punainen Risti: Mitä rasismi on. URL: <https://www.eirasismille.fi/mita-on-rasismi>. Tarkistettu 10.1.2018.

The New York Times: Young Adult Hardcover Best Seller List. URL: <https://www.nytimes.com/books/best-sellers/young-adult-hardcover/?mtrref=www.google.fi&gwh=E0CBC96BB37F0F548B76B90893234444&gwt=pay>. Tarkistettu 9.5.2018.

- Rosenfield, K. 2017. *Why Did a Texas School District Ban the Year's Most Popular YA Book, The Hate U Give?* Vulture. URL: <http://www.vulture.com/2017/12/the-hate-u-give-katy-texas-school-district-ban.html>. Tarkistettu 9.5.2018.
- Mastricolo, P. 2018. *Missouri School Pulls The Hate U Give for Review*. CBLDF. URL: <http://cblfd.org/2018/02/missouri-school-pulls-the-hate-u-give-twice-for-review/>. Tarkistettu 9.5.2018.
- BBC (2016.) *Philando Castile death: Aftermath of police shooting streamed live*. URL: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-36732908>. Tarkistettu 9.5.2018.
- Sanchez, R. & Lawler, D. 2015. *Ferguson: timeline of events since Michael Brown's death*. The Telegraph. URL: <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/northamerica/usa/11242108/Ferguson-timeline-of-events-since-Michael-Browns-death.html>. Tarkistettu 14.5.2018.
- Lockhart, P. R. 2018. *White people keep calling the cops on black people for no reason. That's dangerous*. Vox. URL: <https://www.vox.com/identities/2018/5/11/17340908/racial-profiling-starbucks-yale-police-violence-911-bias>. Tarkistettu 12.5.2018.
- Hart, B. 2017. *Giving Black Children 'The Talk' Won't Save Them From Police Brutality*. Huffington Post. URL: https://www.huffingtonpost.com/entry/its-time-to-rethink-the-talk-teaching-black-kids_us_590a133ee4b084f59b49fef0. Tarkistettu 14.5.2018.
- Buchanan, L. & Fessenden, F. & Lai, R. K. K. & Park, H. & Parlapiano, A. & Tse, A. & Wallace, T. & Watkins, D. & Yourish, K. 2015. *What Happened in Ferguson?* The New York Times. URL: <https://www.nytimes.com/interactive/2014/08/13/us/ferguson-missouri-town-under-siege-after-police-shooting.html>. Tarkistettu 6.3.2018.
- Strochlic, N. 2014. *The 14 Teens Killed by Cops Since Michael Brown*. Daily Beast. URL: <https://www.thedailybeast.com/the-14-teens-killed-by-cops-since-michael-brown>. Tarkistettu 6.3.2018.
- Johnson, A. H. 2017. *How the media smears black victims*. Los Angeles Times. URL: <http://www.latimes.com/opinion/op-ed/la-oe-johnson-black-victim-20170330-story.html>. Tarkistettu 6.3.2018.
- Cobb, J. 2018. *Stephon Clark and the Shooting of Black Men, Armed and Unarmed*. The New Yorker. URL: <https://www.newyorker.com/news/daily-comment/stephon-clark-and-the-shooting-of-black-men-armed-and-unarmed>. Tarkistettu 14.5.2018.
- Victor, D. 2016. *Why 'All Lives Matter' Is Such a Perilous Phrase*. The New York Times. URL: <https://www.nytimes.com/2016/07/16/us/all-lives-matter-black-lives-matter.html>. Tarkistettu 17.5.2018.
- Badger, E. 2017. *Whites Have Huge Wealth Edge Over Blacks (but Don't Know It)*. The New York Times. URL: <https://www.nytimes.com/interactive/2017/09/18/upshot/black-white-wealth-gap-perceptions.html>. Tarkistettu 14.5.2018.
- McVeigh, K. 2012. *Trayvon Martin's death: the story so far*. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/2012/mar/20/trayvon-martin-death-story-so-far>. Tarkistettu 14.5.2018.

- Luscombe, R. 2013. *George Zimmerman acquitted in Trayvon Martin case*. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/2013/jul/14/zimmerman-acquitted-killing-trayvon-martin>. Tarkistettu 14.5.2018.
- Craven, J. 2017. *There Is No Justice In America For Black People Killed By Cops*. Huffington Post. URL: https://www.huffingtonpost.com/entry/philando-castile-no-justice_us_59444c46e4b0f15cd5bb6415. Tarkistettu 14.5.2018.
- Quah, N. & Davis, L. E. 2015. *Here's A Timeline Of Unarmed Black People Killed By Police Over Past Year*. BuzzFeed News. URL: https://www.buzzfeed.com/nicholasquah/heres-a-timeline-of-unarmed-black-men-killed-by-police-over?utm_term=.ulK3MAOdBR#.bwvA9grOzL. Tarkistettu 14.5.2018.
- History: Black Panthers. URL: <https://www.history.com/topics/black-panthers>. Tarkistettu 14.5.2018.
- Taylor, A. 2014. *1964: Civil Rights Battles*. The Atlantic. URL: <https://www.theatlantic.com/photo/2014/05/1964-civil-rights-battles/100744/>. Tarkistettu 14.5.2018.
- Beenish, A. 2015. *What the Freddie Gray Protests Have in Common with the Riots of the 60s*. Vice. URL: https://www.vice.com/en_us/article/mvxjea/race-riots-then-and-now-501. Tarkistettu 14.5.2018.
- Woods, B. & Pankhania, M. 2016. *Baltimore timeline: the year since Freddie Gray's arrest*. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/us-news/2016/apr/27/baltimore-freddie-gray-arrest-protest-timeline>. Tarkistettu 14.5.2018.
- Black Lives Matter: Herstory. URL: <https://blacklivesmatter.com/about/herstory/>. Tarkistettu 14.5.2018.
- The Biography: Emmett Till. URL: <https://www.biography.com/people/emmett-till-507515>. Tarkistettu 14.5.2018.
- Black Lives Matter: What We Believe. URL: <https://blacklivesmatter.com/about/what-we-believe/>. Tarkistettu 14.5.2018.